
FONDY A MATERIÁLY

Za mír a socialismus až do trpkého konce

Dokumenty o spolupráci československé a sovětské rozvědky, 1985–1989

› Pavel Žáček

Mezi základní dokumenty upravující zaměření a činnost Hlavní správy rozvědky (I. správa SNB) patřily plány a dohody uzavírané se zahraničními partnery („přáteli“), zejména pak s I. Hlavní správou KGB SSSR. Pro sovětskou Státní bezpečnost bylo uzavírání bilaterálních smluv s konkrétními útvary bezpečnostních složek komunistického bloku formou řízení a kontroly satelitních politických policíí.¹

V sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století vycházela konkrétní spolupráce jednotlivých součástí Státní bezpečnosti s útvary KGB z dohod uzavíraných na úrovni federálního ministra vnitra a předsedy Výboru Státní bezpečnosti při Radě ministrů SSSR. Článek 2 dohody uzavřené v Praze dne 10. února 1972 a podepsané ministrem vnitra Radkem Kaskou a předsedou KGB Jurijem Andropovem například stanovil oboustranné poskytování pomoci při „provádění rozvědných opatření po linii agenturního pronikání do důležitých nepřátelských objektů, získávání rozvědných informací a provádění aktivních opatření, zaměřených na odhalení a zne-možnění nepřátelských agresivních úmyslů“. Prvořadým úkolem mělo být odhalování „bezprostředních příprav“ vojenského útoku na státy komunistické soustavy s využitím nových zbraňových systémů. Články 5 a 6 řešily formu udržování vzájemných pravidelných styků, konzultací či pracovních schůzek, resp. koordinaci činnosti, včetně operativních problémů.²

S odkazem na výše citovanou dohodu byly připravovány další klíčové dokumenty, ovlivňující plánování, dlouhodobé, střednědobé i konkrétní operativní úkoly jednotlivých bezpečnostních složek spadajících do gesce federálního ministerstva vnitra.

Určité prohloubení a konkretizaci vzájemné spolupráce přinesla další dohoda podepsaná předsedou KGB SSSR arm. gen. Vladimírem Krjučkovem a ministrem vnitra ČSSR gen. Františkem Kinclm 30. srpna 1989. V rámci výměny informační produkce měla být pozornost zaměřena na „informace politického, vojenskostrategického,

1 KOŠICKÝ, Patrik, ŽÁČEK, Pavel: Československo sovětská agenturně operativní spolupráce. *StB a KGB proti tzv. ideodiverzním centřům, 1987–1989*. In: *Pamät národa* č. 3, 2006, s. 38.

2 Archiv bezpečnostních složek (dále jen ABS), f. Odbor pro mezinárodní styky FMV, přírůstek č. 559/1.

ekonomického a vědeckotechnického charakteru, zejména o USA a jejich spojencích v NATO a poznatky o přípravě protivníka k nenadálému raketojadernému napadení“. Vzájemné poskytování pomoci se kromě *rozvědně operativních opatření*, včetně efektivní operativní součinnosti rezidentur po všech liniích (politická, nelegální a vědeckotechnická rozvědka) nadále orientovalo zejména na přípravu a realizaci „*dlouhodobých aktivních opatření, zaměřených na odhalování a maření agresivních záměrů protivníka, na dosažení dohodnutých cílů politiky KSC a KSSS na mezinárodním fóru*“ atd. Nově se v dohodě objevila i potřeba zintenzivnění příprav na činnost během „*kriзовých situací a válečného stavu*“, tj. zajištění „*mobilizační připravenosti*“.³

Archiv bezpečnostních složek převzal v rámci fondu Hlavní správy rozvědky SNB (I. správa SNB) řadu dokumentů o spolupráci se zahraničními partnery. S ohledem na aktuální stav archivního zpracování jsme se rozhodli prezentovat několik základních dokumentů o této spolupráci pro širší veřejnost.

Jedním z ústředních dokumentů pro střednědobý výhled spolupráce Hlavní správy rozvědky FMV se sovětskou rozvědkou, byl „*perspektivní plán součinnosti*“ obou zahraničních služeb pro období let 1986 až 1990, který stanovil priority vzájemné spolupráce, v reakci na analýzu mocenskopolitického vývoje v rámci tehdejšího bipolárně rozděleného světa (editován jako dokument č. 1).

V polovině ledna 1989 zpracovala Hlavní správa rozvědky SNB každoroční vyhodnocení mezinárodní spolupráce za uplynulý rok, které shrnovalo plnění plánu v oblasti zahraničních služebních styků, styků s oficiálními představiteli spřátelených rozvědek v Praze, plnění úkolů z mezinárodních smluvních dokumentů i spolupráce na rezidenturách v zahraničí (dokument č. 2).

Jakým způsobem hodnotila Hlavní správa rozvědky SNB své mezinárodní styky pro vnitřní potřebu, je zřejmé z podkladu určeného pro štáb náčelníka správy z července 1989, který obsahuje konkrétní údaje o uskutečněných či neuskutečněných jednáních s rozvědkami „socialistického“ bloku (dokument č. 3).

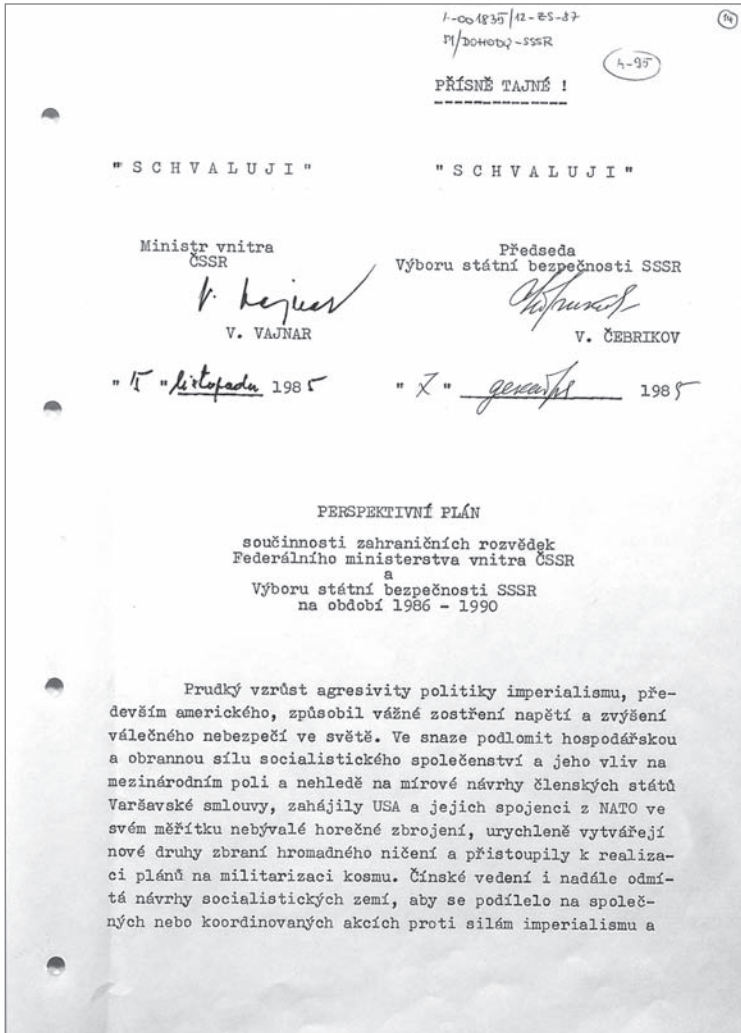
Vyhodnocení mezinárodní spolupráce za poslední rok existence Hlavní správy rozvědky SNB, zcela jistě ovlivněné zásadní změnou společenskopolitické situace v Československu, bylo zpracováno již v prosinci 1989 (dokument č. 4).

Velmi důležitými dokumenty, které nám do určité míry umožňují reálné posouzení kvality asymetrické spolupráce československé rozvědky s rozvědkou sovětskou, jsou „*hodnocení výměny informací a vzájemné spolupráce v oblasti výměny informací*“ v období z let 1985 až 1989 (dokumenty č. 5 a 6). Zde je nutno uvést, že byly příslušným odborem rozvědky připraveny za odlišné vnitro- i zahraničněpolitické situace pro nové vedení zahraniční služby, složené již z reaktivovaných příslušníků I. správy, propuštěných po roce 1968.

Editované dokumenty z provenience někdejší komunistické I. správy SNB umožní objektivnější pohled nejenom na činnost této satelitní služby, ale také na aktivity

3 Tamtéž, přírůstek č. 559/2.

I. Hlavní správy KGB SSSR, které jsou až dosud poměrně jednostranně dosud prezentovány v zahraniční literatuře.⁴

Titulní strana dohody obou rozvědek na léta 1986–1990.

Zdroj: ABS

4 Srov. zejména ANDREW, Christopher, MITROCHIN, Vasilij: *Neznámé špionážní operace KGB. Mitrochinův archiv*. Academia, Praha 2001; *Operace KGB a studená válka. Mitrochinův archiv II*. Rozmluvy, Praha 2008.

Editované dokumenty č. 1–6

1.

1985, 15. listopad – 7. prosinec, Praha – Moskva. Perspektivní plán součinnosti zahraničních rozvědek Federálního ministerstva vnitra ČSSR a Výboru státní bezpečnosti SSSR na období 1986–1990.

[...] ⁵

Prudký vzrůst agresivity politiky imperialismu, především amerického, způsobil vážné zostření napětí a zvýšení válečného nebezpečí ve světě. Ve snaze podlomit hospodářskou a obrannou sílu socialistického společenství a jeho vliv na mezinárodním poli, a nehledě na mírové návrhy členských států Varšavské smlouvy, zahájily USA a jejich spojenci z NATO ve svém měřítku nebyvalé horečné zbrojení, urychleně vytvářejí nové druhy zbraní hromadného ničení a přistoupily k realizaci plánů na militarizaci kosmu. Čínské vedení nadále odmítá návrhy socialistických zemí, aby se podílelo na společných nebo koordinovaných akcích proti silám imperialismu a orientuje se převážně na rozvoj styků se Západem, vojenskou oblast nevyjímaje.

Za vzniklé složité mezinárodní situace je k úspěšnému splnění úkolů – všemožně napomáhat uvádění do života usnesení KSČ a KSSS o budování a zdokonalování rozvinutého socialismu – jež stojí před zahraničními rozvědkami FMV ČSSR a VSB SSSR, nutné další zvýšení efektivity rozvědné práce, upevňování součinnosti a koordinace úsilí obou rozvědek, především v činnosti proti hlavnímu nepříteli – USA, NATO, ale i proti Číně s tím, abychom včas zaznamenali hrozící nebezpečí raketojaderného napadení zemí socialistického společenství.⁶

Vytyčující se za prvořadý úkol napomáhat dalšímu posilování socialistického společenství, ochraně vymožeností socialismu a upevňování míru na celém světě, obě rozvědky budou podle směrodatných pokynů stranického a státního vedení svých zemí spolupracovat v období 1986–1990 v těchto hlavních směrech.

I. V oblasti informační a analytické činnosti

V souladu s potřebami obou stran se obě rozvědky ve svém úsilí zaměří na získávání a vzájemné předávání tajných rozvědných informací s následující tematikou:

-
- 5 V záhlaví dokument schválili ministr vnitra ČSSR Vratislav Vajnar dne 15. listopadu 1985 a předseda KGB SSSR Viktor Michajlovič Čebrikov 7. prosince 1985. V pravé horním rohu je rukou uvedeno č. j. „A-001835/12-ZS-87“, „51/DOHODY-SSSR“ a skartační znak „A-95“. Arm. gen. V. M. Čebrikov (1923) byl předsedou KGB SSSR od 17. prosince 1982 do 1. ledna 1988.
- 6 K tomu např. SCHWEIZER, Peter: *Reagan's War*. Anchor Books. New York 2002, s. 242.

- signály o přípravách USA a jejich spojenců z NATO na nenadálé raketojaderné napadení zemí socialistického společenství;⁷
- vojensko-strategické plány USA a jejich spojenců na hromadění jaderných a konvenčních zbraní; praktická realizace Reaganovy „strategické obranné iniciativy“;⁸ spolupráce USA se západoevropskými zeměmi a Japonskem při budování rozsáhlého systému protiraketové obrany s prvky umístěnými v kosmu; plány USA a ostatních členů NATO na hromadění strategických útočných zbraní;⁹
- nejnovější vědeckotechnické úspěchy USA, jejich spojenců z NATO, Japonska, ale i ČLR v oblasti vytváření zásadně nových druhů zbraní hromadného ničení (biologických, genetických, paprskových, radiologických), další vývoj taktických zbraňových systémů, strategických útočných zbraní a prostředků protiraketové, protiponorkové a protikosmické obrany;
- postoje USA a ostatních západních států na současných jednáních o odzbrojení, spolupráci a bezpečnosti v Evropě, rozdílnost v jejich přístupu k uvedeným problémům;
- hospodářská politika USA, zemí západní Evropy a Japonska vůči socialistickému společenství, jejich plány na rozvrácení hospodářství socialistických zemí; postoj Západu k navázání styků mezi RVHP a EHS; situace ve „Společném trhu“ a v hospodářství hlavních kapitalistických zemích; situace na mezinárodních trzích zlata, nafty, plynu a strategických minerálních zdrojů;
- vnitropolitická situace v USA, NSR, Anglii, Francii, Itálii, Japonsku a ostatních zájmových zemích; jejich zahraniční politika; podvratné plány a akce proti SSSR, ČSSR a ostatním socialistickým zemím, mezinárodnímu dělnickému, komunistickému a národně osvobozenckému hnutí;
- plány čínského vedení ve vztahu k SSSR, ČSSR a ostatním socialistickým zemím; růst čínského vojenskohospodářského, zejména raketojaderného potenciálu; spolupráce ČLR s USA, Japonskem a ostatními kapitalistickými zeměmi, poškozující zájmy socialistického společenství; velmocenské cíle Číny v Asii, vývoj vnitropolitické situace v ČLR;
- signály o nazrávání politických a vojenských krizových situací v různých částech světa, rozhodovací mechanismus a mechanismus řízení USA a NATO v období zrány a vývoje mimořádné situace;
- stanovisko Socialistické internacionály k hlavním problémům vztahů mezi Východem a Západem; nové plány a návrhy Socialistické internacionály v oblasti zmírňování napětí a odzbrojení, politika vůči zemím „třetího světa“;

7 Srov. *Reagan: pravý muž na pravém místě v pravý čas*. In: *Revue Politika*, 2007, č. 6–7, s. 37–38.

8 Srov. LUNÁK, Petr: *Západ, Spojené státy a Západní Evropa ve studené válce*. Nakladatelství Libri, Praha 1997, s. 305–308.

9 Srov. FIDLER, Jiří, MAREŠ, Petr: *Dějiny NATO*. Paseka. Praha – Litomyšl 1997, s. 182–187.

- situace v Hnutí nezúčastněných; cíle a plány USA, NATO a Číny ve vztahu k tomuto Hnutí;
- vojensko-strategické plány USA, NATO a ČLR se světovými oceány, Arktidou a Antarktidou a s jejich využíváním k upevňování svých vojensko-strategických a politických pozic ke škodě zájmů zemí socialistického společenství;
- vědecké výzkumy ve vyspělých kapitalistických státech v oblasti vývoje technologií, radikálně urychlujících technický pokrok, a řešení ostatních důležitých problémů národohospodářského významu;
- činnost hlavních reakčních emigrantských, sionistických, nacionalistických, neofašistických a ostatních organizací nepřátelských socialistickému společenství;
- vývoj situace ve strategicky důležitých oblastech a vývoj událostí kolem ohnisek mezinárodního napětí, ohrožujících bezpečnost socialistického společenství (Evropa, Středozemní moře, Blízký Východ, Indický oceán, oblast Asie a Pacifiku, Střední Amerika);
- postoj mezinárodních náboženských organizací k socialistickým zemím, problémům míru a odzbrojení, demokratickým a pokrokovým hnutím; politika Vatikánu a protestantské církve vůči socialistickým státům;
- rozvoj ekologických hnutí v kapitalistických státech a jejich vliv na politiku vlád a na mezinárodní situaci; ekologické strany a skupiny v západní Evropě, jejich úloha v boji proti militarizaci a jaderným zbraním.

V rámci této součinnosti učiní obě rozvědky opatření k dalšímu zvyšování kvality vzájemně předávaných informací a k operativnosti jejich výměny, budou si pomáhat při prověřování získaných poznatků a v případě nutnosti si budou vyměňovat hodnocení informačních materiálů.

II. V oblasti aktivních opatření¹⁰

Strany budou koordinovat a uvádět v soulad svou činnost v těchto směrech:

- odhalování militaristické politiky Washingtonu, odpor vůči uskutečňování Reagany „strategické obranné iniciativy“ a plánům na dosažení vojenské převahy nad Organizací Varšavské smlouvy, kompromitování současné americké administrativy a zostření rozporů v nejbližším okolí prezidenta USA v otázkách války a míru a vztahů se socialistickými zeměmi;

10 Smyslem aktivních a vlivových opatření (AO) podle „Směrnice pro přípravu a provádění aktivních opatření“ bylo ovlivňování postojů a jednání jednotlivců, skupin osob a obyvatelstva vybrané „zájmové oblasti či rozhodovacích center ve smyslu zahraniční politiky ČSSR a ZSS, zejména ve směru upevňování obranyschopnosti komunistického bloku a oslabování politických, hospodářských a vojenských pozic hlavního protivníka.“ Srov. <http://www.ustrcr.cz/data/pdf/roz-kazy/1sprava/rozkaz16-1983.pdf>

- prohlubování nedůvěry a rozporů mezi USA a západní Evropou, oslabování paktu NATO;
- pozitivní ovlivňování vládních, společenskopolitických, vojenských a obchodních kruhů západoevropských zemí, s cílem přimět je ke konstruktivním krokům v oblasti odzbrojování a spolupráce mezi Východem a Západem;
- vhodné stimulování protiválečného hnutí na Západě, odhalování úsilí USA a NATO na dosažení jeho rozkolu, pokusů vnutit mu pro země socialistického společenství nepřijatelná hesla a požadavky;
- působení na mezinárodní společenskopolitické kruhy ve prospěch vytváření bezjaderných pásem v různých částech světa, zejména v severní a střední Evropě;
- vhodné ovlivňování vedení Socialistické internacionály a jejích členských stran, pokud jde o otázky vojenskopolitického uvolňování a vztahů mezi Východem a Západem;
- diskreditace zahraničně politických akcí USA a ostatních zemí NATO ve směru omezování obchodně hospodářských a vědeckotechnických styků Západu s členskými zeměmi RVHP; odporování jednotné úvěrové politice Západu ve vztahu k socialistickým zemím a snahám USA rozšiřovat ochranné seznamy COCOM;
- odhalování podvatné činnosti CIA USA a speciálních služeb ostatních států NATO, nepřátelských centrál ideologické diverze a mezinárodních sionistických organizací proti zemím socialistického společenství;
- čelit navazování „zvláštních vztahů“ mezi USA a NSR, zapojení západního Německa do uskutečňování amerických plánů „hvězdných válek“, odhalování snah NSR vydobýt si přístup k jaderným zbraním;
- napomáhání upevňování pozic SPD v nadcházejících parlamentních volbách v NSR v roce 1987, diskreditace krajně pravicových skupin a politiků CDU/CSU, růstu revanšistických tendencí a úmyslů zrevidovat poválečné uspořádání Evropy;
- stimulování ČLR k normalizaci vztahů se socialistickým společenstvím, potlačování dalšího sblížení Číny s USA a ostatními imperialistickými státy na antisovětském a antisocialistickém základě; odhalování hegemonistických cílů pekingského vedení;
- napomáhání upevňování protiimperialistických postojů Hnutí nezúčastněných a zvyšování úlohy pokrokových zemí v něm; kompromitování jeho reakčního křídla;
- odhalování plánů a záměrů USA, NATO a Číny vůči tomuto Hnutí;
- intenzivní šíření idejí o vytvoření systému kolektivní bezpečnosti v zemích Asie a Pacifiku;
- odpor vůči plánům USA a ostatních zemí NATO na zatažení Albánie do sféry jejich zájmů; vytvoření předpokladů pro normalizaci styků Albánie se zeměmi socialistického společenství.

Při přípravě a provádění konkrétních společných aktivních opatření budou obě rozvědky pokračovat v praxi vzájemných konzultací a budou si poskytovat nezbytnou pomoc při jejich realizaci.

III. V oblasti agenturně operativní činnosti

S cílem prakticky řešit výše uvedené úkoly obě rozvědky:

- zaměří společná úsilí na rozvědné pronikání do klíčových objektů nepřítele, především USA, NATO a Číny, ve snaze vybudovat si v nich pevné agenturní pozice; i nadále si budou vyměňovat informace o struktuře a kádrovém obsazení těchto objektů, poznatky o osobách, které jsou pro druhou stranu předmětem operativního zájmu, zkušenosti ze získávání různých kategorií spolupracovníků, především těch, kteří pracují ve vojensko-strategické oblasti; v nutných případech, při rozpracování hlavních a vedlejších objektů pronikání, budou koordinovat své plány práce a konkrétní agenturně operativní opatření;
- v souladu s Protokolem o hlavních zásadách spolupráce rozvědek FMV ČSSR a VSB SSSR na úrovni rezidentur učiní opatření ke zvýšení efektivity operativní součinnosti v kapitalistických a rozvojových zemích;
- ve snaze zavčas odhalit a rozpracovávat osoby, zajímavé z rozvědného hlediska, zintenzivnit společnou činnost z území svých států vůči pracovníkům stálých zastupitelských úřadů a ostatním občanům USA, jiných zemí NATO a Číny; pomocí mezinárodní turistiky budou navzájem vysílat do ČSSR a SSSR zvláštní operativní skupiny určené pro tuto činnost a budou jim v potřebné míře nápomocny;
- budou pokračovat v současných společných operativních akcích; podniknou opatření k podstavování své agentury nepřátelským speciálním službám.

Po linii politické rozvědky bude společné úsilí zaměřeno na vybudování pevných agenturních pozic v USA, ostatních zemích NATO, ale i v ČLR, Japonsku, Španělsku, Izraeli, Íránu, Turecku. Za hlavní objekty rozvědného pronikání strany považují:

- kanceláře hlav států a vlád;
- ministerstva zahraničních věcí, obrany, hospodářství a financí, diplomatické zastupitelské úřady v zahraničí;
- hlavní orgány NATO, EHS, ZEU;
- hlavní orgány vládnoucích a ostatních vedoucích politických stran;
- vědeckovýzkumná střediska, podílející se na přípravě vojenských doktrín a zahraničně politické linie zájmových zemí;
- hlavní orgány Socialistické internacionály;
- hlavní orgány Vatikánu a jeho zastoupení v zahraničí.

Konkrétní součinnost obou rozvědek po linii USA, NATO, EHS, ZEU a ČLR se bude, stejně jako dříve, řídit jednotlivými plány, vypracovanými s přihlédnutím k hlavnímu zaměření činnosti, obsaženém v tomto plánu.

Pokud jde o ostatní zájmové země, obě rozvědky budou i nadále praktikovat společná opatření agenturně operativního charakteru, s cílem navazovat, upevňovat a rozšiřovat své rozvědné možnosti. Otázky součinnosti po linii těchto zemí budou, stejně jako dříve, řešeny operativně podle každého konkrétního případu.

Obě rozvědky budou i nadále spolupracovat v oblasti komplexního studia závažných mezinárodních problémů a v rámci této spolupráce budou vyhodnocovat jejich vývoj, koordinovat politické a operativní hodnocení a závěry, plánovat a realizovat vlivové akce ostatní rozvědná opatření.

Po linii vědeckotechnické rozvědky se bude součinnost řídit samotným Perspektivním plánem spolupráce po linii VTR na období 1986–1990, který bude zpracován s přihlédnutím k usnesením XVII. sjezdu KSČ a XXVII. sjezdu KSSS¹¹ a bude podepsán při plánovaném pracovním setkání v Moskvě v první polovině roku 1986.

Hlavním článkem v činnosti po této linii bude i nadále odhalování plánů na přípravu k nenadálému jadernému útoku proti SSSR a zemím socialistického společenství, ale i zjišťování úspěchů nepřítele v oblasti vyvíjení a výroby nových druhů zbraní.

Vedeny snahou získat s předstihem tajné informace a vzorky z oblasti prioritních vojensko-strategických a národohospodářských problémů, obě strany podniknou společné kroky k agenturnímu pronikání do vojenských, vědeckovýzkumných a hospodářských objektů USA, ostatních zemí NATO, Japonska a ČLR.

Československá a sovětská vědeckotechnická rozvědka se budou navzájem konzultovat o organizování společných opatření v souvislosti s konkrétními objekty pronikání; zvýší koordinaci práce při operativním využívání nejdůležitějších mezinárodních vědeckých kongresů, symposií a průmyslových výstav v ČSSR a SSSR; vzájemně si budou pomáhat při prověřování a rozpracovávání cizinců, kteří jsou předmětem operativního zájmu; budou se pravidelně vzájemně informovat o změnách v agenturně operativní situaci v zájmových zemích.

Ve snaze zlepšit kvalitu a aktuálnost získávaných vědeckých a technických materiálů a zvýšit efektivitu výměny informací si obě rozvědky budou pravidelně upřesňovat tematiku vědeckotechnických informací, o něž se zajímají.

Ve své každodenní práci v nadcházejícím období se strany budou řídit doporučeními ze Sofijské porady vedoucích představitelů vědeckotechnických rozvědek zemí socialistického společenství v r. 1983 a rovněž dříve dosaženými dohodami.

Součinnost po linii zahraničních kontrarozvědek se bude řídit samostatným Perspektivním plánem spolupráce zahraničních kontrarozvědek I. správy FMV a I. HS VSB SSSR na období 1986–1990.

Strany přitom budou věnovat zvláštní pozornost realizaci společných ofenzivních akcí proti nepřátelským speciálním službám, centrálním ideologické diverze, zahraničním nacionalistickým, emigrantským, sionistickým a ostatním formacím a skupinám, zabývajících se podvrtnou činností proti ČSSR, SSSR a ostatním socialistickým zemím. Obě rozvědky proto:

11 Srov. XVII. sjezd KSČ. Praha, 24. – 28. března 1986. Svoboda, Praha 1986; XXVII. sjezd KSSS. Moskva, 25. února – 6. března 1986. Svoboda, Praha 1987.

- zvýší koordinaci a součinnost v oblasti agenturního pronikání do speciálních služeb hlavního nepřítele, rozpracování jejich kádrových příslušníků a agentury a rezidentur na území třetích zemí;
- zintenzivní výměnu informací o agenturně operativní situaci v USA, NSR, Rakousku, Anglii, Kanadě, ostatních kapitalistických zemích a ČLR, o struktuře, kádrovém složení, agentuře, formách, metodách a taktice činnosti nepřátelských speciálních služeb a podniknou kroky ke zlepšení kvality těchto informací;
- rozšíří výměnu informací o úkladech nepřátelských speciálních služeb proti institucím a občanům ČSSR a SSSR v zahraničí, o nepřátelských akcích centrál ideologické diverze, různých formací a skupin, podvrtně pracujících proti SSSR, ČSSR a ostatním socialistickým zemím;
- budou pokračovat v koordinování a vzájemném poskytování pomoci při zajišťování bezpečnosti stranických a vládních delegací, a dále bezpečnosti rozvědných operací našich služeb na území třetích států i institucí a občanů ČSSR a SSSR v zahraničí;
- zintenzivní vzájemnou pomoc při včasné odhalování a maření chystaných teroristických akcí a provokací proti československým a sovětským institucím a občanům v zahraničí a nadále si budou vzájemně vyměňovat informace o činnosti mezinárodních teroristických organizací, skupin i jednotlivých extrémistů.

Po linii nelegální rozvědky se bude součinnost řídit samostatným plánem spolupráce na období 1986–1990.

Součinnost v ostatních otázkách

Podle „Dohody o Systému spojené evidence poznatků o nepříteli“ (SSEP) budou obě rozvědky pokračovat ve společném využívání tohoto Systému a budou usilovat o jeho zdokonalování.¹²

I. Správa FMV ČSSR a I. HS VSB SSSR budou pokračovat ve výměně zkušeností a informačních i dokumentačních materiálů k otázkám rozpracování, využívání a rozvoje automatizovaných informačních systémů (AIS).¹³

Strany podniknou kroky ve směru zintenzivnění spolupráce v oblasti používání operativní techniky v rozvědné činnosti; budou se snažit cílevědomě využívat stávající a vyhledávat nové možnosti studia a rozpracování centrál technické nepřátelské

12 Srov. TOMEK, Prokop: *Systém sjednocené evidence poznatků o nepříteli v československých podmínkách*. ÚSTR, Praha 2008, s. 22 ad.; TOMEK, Prokop: *Soud a jeho využívání v československých podmínkách*. In: GRŮŇOVÁ, Alexandra (ed.): *Aktivity NKVD/KGB a ich spolupráca s tajnými službami v strednej a východnej Európe, 1945–1989. Zborník z medzinárodnej konferencie*. ÚPN. Bratislava 2008, s. 260–268; RENDEK, Peter: *Systém zjednotenej evidence poznatkov o nepriateľovi*. In: *Pamäť národa* č. 2, 2005, s. 62–74.

13 K informačním systémům Hlavní správy rozvědky SNB srov. RENDEK, Peter: *Agenturno-operatívne zväzky v informačnom systéme československej rozvedky*. In: *Pamäť národa* č. 2, 2006, →

rozvědky, získávat informace o jejich vybavenosti, perspektivách rozvoje a záměrech proti SSSR, ČSSR a ostatním zemím socialistického společenství.

Sovětská rozvědka bude podle požadavků vedení FMV ČSSR i nadále poskytovat československé rozvědky všestrannou pomoc při přípravě a doškolování kádrů rozvědků.

Podle Dohody o spolupráci mezi FMV ČSSR a VSB SSSR¹⁴ a zavedené praxe budou zahraniční rozvědky plánovitě pokračovat v uskutečňování pracovních setkání. Tento Perspektivní plán byl vyhotoven ve dvou výtiscích v jazyce českém a ve dvou výtiscích v jazyce ruském, z nichž každý má stejnou platnost.

[...]¹⁵

(♦ Archiv bezpečnostních složek, f. I. správa SNB, kr. 064, sl. 11. Originál strojopisu.)

→ s. 68 –73; KESZELI, Tomáš: *Zájmové osoby v evidenci I. správy ZNB*. In: *Památ národa* č. 2, 2006, s. 73 –77.

- 14 ABS, f. Odbor pro mezinárodní styky FMV, přírůstek č. 559/1. Čl. 5 „Dohody o spolupráci mezi Federálním ministerstvem vnitra Československé socialistické republiky a Výborem státní bezpečnosti při Radě ministrů Svazu sovětských socialistických republik“, signované ministrem vnitra ČSSR R. Kaskou a předsedou KGB při RM SSSR J. Andropovem v Praze 10. února 1972, stanovil: „*V zájmu plnění vzájemných závazků, vyplývajících z této Dohody, budou federální ministerstvo vnitra ČSSR a Výbor státní bezpečnosti při Radě ministrů SSSR udržovat pravidelné styky, vzájemně konzultovat otázky činnosti a v případě potřeby uskutečňovat pracovní schůzky na příslušné úrovni za účelem projednání a sladění zaměření a úkolů v rozvědné a kontrarozvědné činnosti, konkrétních otázek a opatření [...]*“
- 15 Za I. správu FMV perspektivní plán podepsal 15. listopadu 1985 náčelník správy genmjr. Karel Sochor a za KGB při RM SSSR 28. listopadu 1985 zástupce předsedy a náčelník I. HS KGB genplk. Vladimír Alexandrovič Krjučkov. Gen. Karel Sochor (1930) byl 1. března 1981 jmenován náčelníkem I. S-SNB, k 1. květnu 1989 přemístěn do funkce konzultanta kanceláře ministra vnitra ČSSR VOS FMV, 30. září 1989 propuštěn ze služebního poměru vojáka z povolání. Arm. gen. V. A. Krjučkov (1924) byl 26. prosince 1974 jmenován náčelníkem I. Hlavní správy KGB při Radě ministrů SSSR, od 23. listopadu 1978 navíc zástupcem předsedy KGB SSSR; od 1. října 1988 do 21. srpna 1991 předsedou KGB SSSR.

2.

1989, 20. ledna – Praha. Vyhodnocení mezinárodní spolupráce Hlavní správy rozvědky SNB za rok 1988, čj. A-0011/10-89.¹⁶

I. ÚVOD

Spolupráce I. správy SNB se spřátelenými rozvědkami proběhla, tak jako v roce 1987, převážně následujícími formami:

- 1/ Zahraniční služební styky.
- 2/ Styky s představiteli MV ZSS v Praze.¹⁷
- 3/ Plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluvních dokumentů.
- 4/ Spolupráce na rezidenturách v zahraničí.

Spolupráce I. správy SNB se spřátelenými rozvědkami byla realizována na základě schváleného plánu zahraničních služebních styků I. správy SNB, který byl sestaven po předchozím projednání se všemi bratrskými službami cestou OMS VOS FMV. Uskutečněná jednání potvrdila opodstatněnost zahraničních služebních styků a byla přínosem k prohloubení a upevnění součinnosti ve všech oblastech činnosti československé rozvědky. Vyvrcholením mezinárodní spolupráce byla porada náčelníků bratrských rozvědek zemí socialistického společenství, která se konala v říjnu 1988 v Berlíně.

Dosažený stupeň spolupráce je výrazem internacionálního vztahu mezi bratrskými službami zemí socialistického společenství a přináší konkrétní výsledky, jakož i prospěch pro všechny zúčastněné. Jako nejlepší je opět, jako v roce 1987, možno hodnotit styk a spolupráci s rozvědkou SSSR, po všech liniích činnosti centrály i vybraných zahraničních rezidentur.

Ad 1/ ZAHRANIČNÍ SLUŽEBNÍ STYKY

Jak již bylo v úvodu zdůrazněno, probíhaly v roce 1988 zahraniční služební sty-

16 Průvodní dopis, podepsaný náčelníkem I. S-SNB gen. Karlem Sochořem, byl adresován náčelníku Vnitřní a organizační správy FMV plk. JUDr. Milouši Krásovi, CSc.

17 ABS, f. Odbor pro mezinárodní styky FMV, přírůstek č. 559/1. Podle čl. 6 „Dohody o spolupráci mezi Federálním ministerstvem vnitřní československé socialistické republiky a Výborem státní bezpečnosti při Radě ministrů Svazu sovětských socialistických republik“ z 10. února 1972 např. byla „koordinace [...] činnosti smluvních stran uskutečňována prostřednictvím skupiny představitelů Výboru státní bezpečnosti při Radě ministrů SSSR, působících u Federálního ministerstva vnitřní ČSSR, složené z hlavního představitele, jeho tří zástupců (působících po linii rozvědky, kontrarozvědky [...]), sedmi operativních pracovníků a příslušného počtu technických pracovníků“.

ky se spřátelenými rozvědkami na základě schváleného plánu. V důsledku berlínské porady byla některá mezinárodní jednání, plánovaná na rok 1988, přesunuta do roku 1989. Celkem bylo realizováno 35 stykových akcí, z toho 22 přijetí zahraničních delegací a 13 výjezdů delegací I. správy SNB do zahraničí. Plán na rok 1988 byl splněn, a v důsledku realizace řady mimořádných styků na přání zahraničních partnerů, i překročen. Uvedené mimořádné služební styky, realizované v naprosté většině z důvodů požadavků přátel (9 mimořádných přijetí, z toho 8 na základě požadavků přátel; 2 mimořádné výjezdy, jeden na základě návrhu přátel, druhý po předchozí dohodě s přáteli) představují hlavní důvod nárůstu stykových akcí oproti roku 1987. Při realizaci mezinárodních služebních styků nedošlo v roce 1988 k podstatným závadám a nedostatkům.

Ad 2/ STYKY S PŘEDSTAVITELI MV ZSS V PRAZE

V roce 1988 se uskutečnila řada styků s představiteli MV zemí socialistického společenství v Praze. Jedná se převážně o pracovní jednání na úrovni odborů při řešení operativních záležitostí, ale i o styky na úrovni ZNS, vedení správy i CÚV KSČ. Mimoto se uskutečnila i společenská a slavnostní setkání.

Pravidelně jsou udržovány styky s představiteli SSSR, časté byly též styky s představiteli NDR a Kuby.

Ad 3/ PLNĚNÍ ÚKOLŮ VYPLÝVAJÍCÍCH Z MEZINÁRODNÍCH SMLUVNÍCH DOKUMENTŮ

Všechny smluvní dokumenty, které jsou uzavřené na úrovni I. správy SNB, jsou v současné době platné a doba jejich platnosti většinou odpovídá střednědobému plánu čs. rozvědky, tj. do roku 1990, případně i déle. Zároveň s přípravou nového střednědobého plánu bude třeba provést aktualizaci většiny těchto smluvních dokumentů. Smluvní dokumenty, uzavřené s bratrskými rozvědkami zemí socialistického společenství, představují právní rámec i orientační faktor mezinárodní spolupráce, která vychází jednak z úkolů zakotvených ve smlouvách pro jednotlivé smluvní strany, a dále z aktuálních úkolů rozvědek. Tak jako v loňském roce, můžeme i v roce 1988 konstatovat, že uvedené smluvní dokumenty přispívají k efektivnímu vynaložení sil a prostředků rozvědek zemí socialistického společenství. Při jednotlivých pracovních jednáních s bratrskými službami je prováděna kontrola plnění, případně upřesňování úkolů, které ze smluvních dokumentů vyplývají.

Ad 4/ SPOLUPRÁCE NA REZIDENTURÁCH V ZAHRANIČÍ

Tato forma spolupráce probíhá, tak jako v minulém období, pouze se službou VSB SSSR a je řízena Protokolem o základních principech součinnosti I. správy SNB a I. HS VSB SSSR na úrovni rezidentur, platným do roku 1990. Spolupráce se usku-

tečňuje na vybraných rezidenturách a je možno konstatovat, že úzký pracovní styk se sovětskými přáteli má pro rozvědnou práci značný přínos.¹⁸

II. KONKRÉTNÍ VÝSLEDKY SPOLUPRÁCE A PŘÍNOS PRO ROZVĚDNOU ČINNOST

1/ V agenturně operativní činnosti, obdobně jako v minulých letech, byly prodávány a řešeny operativní akce podle potřeb I. S-SNB a spřátelených rozvědek, zejména ve vztahu k objektům rozvědného i ZKR charakteru, jakož i k agenturně operativnímu prostředí a rozvědným podmínkám v zemích našeho zájmu. Výměna operativních poznatků k osobám a objektům byla praktikována především s rozvědkou SSSR.

Velmi účinná spolupráce byla uskutečňována po všech liniích čs. a sovětské rozvědky jak v centrále, tak i na vybraných rezidenturách. Byly využívány zkušenosti a doporučení rozvědky SSSR při výběru objektů po linii INN, HN-USA, jakož i v případě kádrů na dlouhodobé výjezdy do zahraničí a řízení rezidentur. Na úrovni centrály je udržován úzký kontakt s představiteli VSB SSSR po všech liniích.¹⁹

2/ Po linii info – činnosti měla úroveň spolupráce stoupající tendenci, určité rezervy přetrvávají v otázkách kvality informačních podkladů (IP) a včasnosti předávání informací, což ovlivňuje jejich využitelnost. Kvalita vyměňovaných IP byla vzájemně vcelku vyrovnaná. Z kvantitativního hlediska naše výstupní produkce činila 1.665 IP, od přátel bylo zasláno 1.865 IP s průměrnou využitelností 57,7 %. Nejvyšší využitelnost IP byla u informací obdržených od rozvědky SSSR, činila 71 % a rozvědky NDR 62,6 %. Počty obdržených IP od jednotlivých rozvědek ZSS se přibližují počtům naší expedice.

3/ Po linii VTR. Přijaté úkoly z posledních pracovních jednání byly průběžně plněny. Vzájemná výměna materiálů vědeckotechnického charakteru probíhala v sou-

18 Z přehledu rezidentur zpracovaného v únoru 1989 vedením I. S-SNB pro ministra vnitra ČSSR vyplývá, že zvláštní „spojenecké závazky“ vůči I. HS KGB plnily zejména rezidentury Bonn, Vídeň, Londýn, Paříž, Brusel, Ženeva, Řím, Madrid, Lisabon, Atény, Nikósie, Bělehrad, Tirana, Montreal, Alžír, Ammán, Damašek a Káhira.

19 ABS, f. I. S-SNB, kr. 348B. Věc: Žádost o předání osobních věcí, 22. února 1990, č. j. A-05/12-ZS-90. Ze zástupců I. HS KGB při centrále I. S-SNB z roku 1989 jsou známi genmjr. Valentin Borisovič Lvov, plk. Genadij Alexandrovič Salin, plk. Nikolaj Ivanovič Nedorezov, pplk. Nikolaj Porfirovič Averjanov, pplk. Viktor Ivanovič Kopytin a mjr. Sergej Alexandrovič Generalov. *Studentské listy*, č. 19, 1990. *Přísně tajné* (příloha), s. 8. Náčelník organizačního odboru kpt. Jan Dušek požadoval ještě 22. února 1990 předat prostřednictvím OMS VOS FMV, resp. zastupitelského úřadu SSSR, pplk. Averjanovi a plk. Nedorezovi tři balíčky osobních věcí, neboť „v době odchodu představitelů VSB SSSR z I. S-SNB byli na dovolené mimo území ČSSR“.

ladu s požadavky jednotlivých spřátelených VTR. Efekt spolupráce se projevuje především v oblasti získávání vědeckotechnických materiálů, které jsou přínosem jak při zvyšování obranyschopnosti státu, tak i v národním hospodářství.

Dalším značným přínosem je pro VTR ČSSR v současném období i možnost využít ve své práci zkušenosti spřátelených VTR z možného dopadu důsledků přestavby mechanismu řízení národního hospodářství na metodiku práce při získávání materiálů vědeckotechnického charakteru.

Na nejvyšší úrovni je spolupráce s VTR SSSR a NDR, zkvalitnila se spolupráce s VTR BLR. VTR ČSSR věnovala značnou pozornost pomoci polským přátelům jak zvyšováním počtu zasílaných materiálů, tak i zajišťováním nákupu některých embargovaných vzorků techniky. První kroky ve vzájemné spolupráci byly učiněny s VTR Mongolska a Vietnamu.

4/ Zahraniční kontrarozvědka (ZKR). V oblasti ZKR měla spolupráce vzestupnou tendenci. Neaktivnější spolupráce probíhá s rozvědkami SSSR a NDR. Spolupráce na akcích proti speciálním službám protivníka probíhala dle součinnostních plánů. Jednotlivé konkrétní akce se oboustranně plní.

Po linii ideodiverze a emigrace dosahuje nejvyšší úrovně spolupráce s přáteli SSSR. Konkrétních pozitivních výsledků bylo dosaženo v recipročním využívání vybrané agenturní sítě. Přátelé SSSR rozšířili tok informací k problematice ideodiverze a církve. Pokračuje součinnost v realizaci společných akcí. Aktivizovala se spolupráce s německými přáteli. Došlo ke vzájemné výměně informací a upřesnění objektového a tematického zaměření partnerských odborů. Úroveň spolupráce s bulharskými přáteli je vymezena rozdílnými operativními a informačními zájmy našich služeb. Tomu odpovídá také relativně nízká vzájemná výměna informací.

Spolupráce s ostatními rozvědkami má nadále stagující charakter.

5/ Po linii aktivních a vlivových opatření (AO). Nejlepší spolupráce byla se službou A VSB SSSR.²⁰ Velmi cenným přínosem jsou výměnné stáže jednotlivých pracovníků, jež přispívají ke zvyšování odborné úrovně KP, dávají možnost srovnání a jsou zdrojem pro zkvalitňování námětové činnosti.

Spolupráce s rozvědkou NDR je na odpovídající úrovni. Dochází k pravidelné výměně informací, především k agenturněoperativnímu prostředí (AOP) a konkrétním osobám.

Spolupráce s rozvědkou Kuby se zlepšila ve 2. pololetí r. 1988 po jednání s náčelníkem odboru AO kubánské rozvědky.

20 Počátkem 70. let minulého století se název Služby aktivních opatření I. HS KGB změnil na Služba „A“, později v 80. letech na Správa „A“. KOLPAKIDI, A. I., PROCHOROV, D. P.: *Vněšnjaia razvedka Rossiji*. Petrohrad – Moskva 2001, s. 63, 76, 81.

Uspokojivě lze hodnotit spolupráci s odborem AO rozvědky BLR, dobré výslednosti bylo dosaženo zejména na teritoriu západní Evropy.

Stagnuje spolupráce s rozvědkami PLR i MLR, naopak začíná se rozvíjet spolupráce s Nikaraguou.

III. Z Á V Ě R

Spolupráce a součinnost s bratrskými rozvědkami je nedílnou součástí při zvyšování kvality, účinnosti a efektivnosti veškeré agenturně operativní práce. Přispívá ke sjednocení úsilí v boji proti společnému nepříteli. Tato skutečnost byla znovu zdůrazněna na mnohostranné poradě náčelníků rozvědek ZSS v Berlíně v říjnu 1988. Její závěry jsme rozpracovali na naše specifické podmínky, a tyto budou postupně aplikovány v dlouhodobém zaměření a orientaci činnosti čs. rozvědky na další léta.

(♦ Archiv bezpečnostních složek, f. I. správa SNB, kr. 475. Originál strojopisu.)

3.

1989, 15. června – Praha. Hodnocení služebních mezinárodních styků Hlavní správy rozvědky SNB za I. pololetí 1989, č. j. A-0200/12-89.²¹

I. ÚVOD

Spolupráce I. správy SNB se spřátelenými rozvědkami v I. pololetí 1989 probíhala podle schváleného plánu zahraničních služebních styků. Uskutečnila se většina služebních styků, které byly plánem pro I. pololetí 1989 stanoveny.

V I. pololetí 1989 proběhlo celkem 20 akcí v oblasti mezinárodních styků (8 přijetí, 12 výjezdů).

Ve II. pololetí zbývá uskutečnit 18 mezinárodních styků (12 přijetí, 6 výjezdů).

II. PLÁN ZAHRANIČNÍCH SLUŽEBNÍCH STYKŮ

21 Podklad pro štáb náčelníka I. S-SNB, který předkládal zástupce náčelníka správy pro nelegální rozvědku plk. Jindřich Nekolný, připravil mjr. ing. Josef Sazama-TOMÁNEK z organizačního odboru I. S-SNB. Na titulní straně je poznámka zřejmě z pera zástupce náčelníka: „jednat ještě o závěrech“. Jindřich Nekolný (1933), krycím jménem NIKODÉM, byl 15. června 1980 dočasně pověřen výkonem funkce zástupce náčelníka I. S-SNB, 1. srpna 1980 ustanoven zástupcem náčelníka správy a 31. prosince 1989 uvolněn ze služebního poměru příslušníka SNB.

PŘIJETÍ USKUTEČNĚNÁ:

1. SSSR – 13. 2.–17. 2. [19]89 – přijata delegace na úrovni ZNS po linii odborů 17, 10, MOB.²² Jednání se konalo na základě požadavku přátel, původně plánovaného v r. 1988.²³

2. NDR – 22. 3. 1989 – jednodenní jednání (úroveň NO) v Ústí n. L. po linii odborů 69, 74 (VTR).²⁴ Jednání se uskutečnilo na základě požadavku 74. odboru, původně navrhováno 6 osob, přáteli NDR snížen počet na 5 osob.

3. SSSR – 28. 3.–31. 3. [19]89 – proběhlo jednání na úrovni ZNS po linii odboru 37.²⁵ Jednání přeloženo z r. 1988, termín březen navržen přáteli, ze strany SSSR, původně navrhována úroveň NO, s. Sochor stanovil úroveň ZNS.²⁶

22 Podle přehledu krycích označení a spisových značek, stanovených přílohou rozkazu náčelníka Hlavní správy rozvědky SNB č. 22 „Organizační struktura a podřízenost I. S-SNB“ z 22. srpna 1988, šlo o Odbor informační (17. odbor), Odbor plánování a analýzy (10. odbor) a skupinu obrany – MOB. Srov. http://ustrcr.cz/data/pdf/rozказы/orstb71-89/rns_22_1988.pdf

23 ABS, f. I. S-SNB, ISF-348B. Informace o provedení jednání se zahraničním partnerem, 23. února 1989, č. j. A-00291/12-ZS-89; Jednání s delegací správy „R“ VSB SSSR v Praze – návrh (Informace pro ministra vnitra ČSSR), 19. ledna 1989, č. j. A-0090/12-ZS-89. Podle výkazu 10. odboru se jednání za I. S-SNB zúčastnili náčelníci 10. odboru plk. Karel Šimůnek–ŠENER, 26. odboru pplk. Milan Jelínek–BRODSKÝ, 17. odboru mjr. JUDr. Karel Suchopár–MÍŠEK, VSRS skupiny obrany kpt. Jaroslav Belinger (oproti předpokladům se konzultací nezúčastnil I. zástupce náčelníka správy plk. RSDr. Jan Stehno, CSc.) a za I. HS KGB zástupce náčelníka správy „R“ genmjr. V. A. Koroljov a náčelníci odborů správy „R“ plk. G. B. Kazankin a plk. I. P. Abalakin. Projednány byly problematiky: „*odzbrojení, Socialistická internacionála, Albánie, terorismus (17. odbor), Vatikán, IDC (26. odbor), plánování, hodnocení (10. odbor) a otázky mobilizační připravenosti.*“. Z referátu 17. odboru k jednání s delegací správy „R“, schváleného 31. ledna 1989 ministrem vnitra ČSSR gen. Františkem Kinclm, vyplývá, že původně mělo jednání proběhnout v termínu 20. – 23. března 1989. Také jeho program „konzultací“ byl mnohem ambicióznější: „*1. Systém plánování a hodnocení, řízení vícelinijních rezidentur, využívání výpočetní techniky v rozborové, plánovací a kontrolní činnosti. 2. Projednání základních otázek v oblasti bojové a mobilizační pohotovosti. 3. Problematika odzbrojení – otázky společného komplexního rozpracování. 4. Organizace a metodika rozpracování Vatikánu, organizace rozvědné práce proti Albánii (úkoly pro rezidenturu Tirana a ostatní rezidentury), práce s využitím ostatních bází. 5. Socialistická internacionála – charakteristika hlavních informačních úkolů, uplatňování objektového principu při rozpracování. 6. Terorismus – rozsah a zaměření operativní práce po linii terorizmu, hlavní úkoly v současném období, součinnost s kontrarozvědnými správami a s přáteli.*“

24 Operativní odbor VTR (69. odbor) a Odbor analyticko-informační VTR (74. odbor).

25 Odbor Evropa (37. odbor).

26 Tamtéž. Pracovní jednání mezi delegacemi rozvědky SSSR a ČSSR v Praze, předložení návrhu →

4. SSSR – 26. 4.–28. 4. [19]89 – byla přijata delegace na úrovni NO po linii odboru 26.²⁷ Jednání zařazeno do plánu na základě požadavku přátel.²⁸

5. MLR – 24. 4.–28. 4. [19]89 – proběhlo jednání na úrovni NO po linii OŠ odboru 4.²⁹ Jednání zařazeno do plánu na základě požadavku odboru 4. pro operativní cvičení žáků OŠMLR v Praze.

6. NDR – 16. 5.–19. 5. [19]89 – byla přijata delegace na úrovni NO po linii odboru 28. Jednání bylo zařazeno do plánu na základě požadavku 28. odboru.

7. SSSR – 29. 5.–31. 5. [19] 89 – proběhlo jednání na úrovni NO po linii odboru 25.³⁰

→ (Informace pro ministra vnitra ČSSR), 2. února 1989, č. j. A-00162/12-ZS-89. Podle referátu niku schváleného 9. února 1989 ministrem vnitra ČSSR se jednání za I. S-SNB měli zúčastnit náčelník 37. odboru mjr. JUDr. Karel Platl–FALKMAN a jeho zástupce mjr. JUDr. Miloslav Filip–BRÁZDA. Předpokládaným cílem jednání byla „výměna zkušeností z práce proti hlavnímu nepříteli z území Velké Británie, NSR, Rakouska a z činnosti v těchto zemích.“

27 Odbor zahraniční kontrarozvědky, ideodiverze a emigrace (26. odbor).

28 Tamtéž. Jednání s delegací rozvědky SSSR v Praze – předložení návrhu (Informace pro ministra vnitra ČSSR), 3. května 1989, č. j. A-00305/12-ZS-89. Podle výkazu 26. odboru se jednání v náhradním termínu (původní 24. – 26. dubna 1989) za I. S-SNB zúčastnili náčelník 26. odboru pplk. Milan Jelínek–BRODSKÝ, jeho zástupce mjr. JUDr. Jiří Vedral–KABÍČEK, vedoucí starší referent specialista (vedoucí oddělení) kpt. Ing. Antonín Hora–KOPEČEK, mjr. Zdeněk Mrázek a za I. HS KGB zástupce náčelníka 19. odboru plk. P. S. Mojs a náčelník úseku 19. odboru plk. V. M. Petuchov. Požadavkem sovětské rozvědky bylo posoudit otázky „zdokonalování a koordinace bezpečnostní práce s krajany žijícími v zahraničí. Čs. strana předala seznam zaměstnanců rozvědné školy MONTEREY (USA) a dotazník pro tyto zaměstnance cestující do ZSS. Neméně zajímavé byly charakteristiky obou rozvědků z KGB: Plk. MOJS: Kolem 55 let, zkušený, erudovaný a odborně vyspělý řídicí pracovník, který v jednání vystupoval velice věcně. Působil ve funkci zástupce rezidenta ve Washingtonu (1981–86). Plk. PETUCHOV: Stár přes 45 let, znalý problematiky na evropském teritoriu, 11 let působil v NSR a Z. Berlíně. V jednání se projevoval jako přímý a fundovaný se zájmem o rozšíření vzájemné informovanosti. Vlastní osobní automobil LADA. Je znalcem piva.“

29 Odborná škola I. S-SNB (4. odbor).

30 Odbor obrany aparátu rozvědky (25. odbor); Odbor agenturně operativní techniky a prostředí (28. odbor)

31 Tamtéž. Informace o provedení jednání se zahraničním partnerem, 5. června 1989, č. j. A-0010921/12-ZS-89; Jednání s delegací rozvědky SSSR v Praze – předložení návrhu (Informace pro ministra vnitra ČSSR), 7. března 1989, č. j. A-00675/12-ZS-89. Podle výkazu 25. odboru se jednání za I. S-SNB zúčastnili náčelník 25. odboru mjr. JUDr. Vladimír Sejkora–ARTUŠ, vedoucí starší referent specialista mjr. PhDr. Pavel Jaroš–SALAJKA, starší referent specialista pplk. Zdeněk Červený–ČÁP, mjr. JUDr. Jan Jaroš–KOBŘ, npor. Ing. Jiří Komeda–HYBNER a za I. HS KGB náčelník 5. odboru plk. Viktor Andrejevič Kuzikov, 10. odboru plk. Igor Konstantinovič Bolovinov →

Jednání bylo do plánu zařazeno na základě požadavku přátel.³¹
8. SSSR – 13. 6.–6. 6. [19]89 – jednání na úrovni ZNS po linii 80. odboru,³² na základě požadavku sov. přátel.

PŘIJETÍ NEUSKUTEČNĚNÁ:

1. Přijetí delegace MLR po linii odborů 52, 37,³³ úroveň ZNS. S. Skořepa³⁴ navrhl přátelům MLR termín v září 1989. Jednání přesunuto z plánu mezinárodních styků 1988. Bude realizováno v II. pololetí 1989, namísto v I. pololetí 1989, ze závažných operativních důvodů.

2. Přijetí delegace BLR po linii odborů 69, 74 (VTR). Termín v dubnu 1989 zrušen přáteli BLR. Nový termín navrhnou ve II. pololetí 1989.

3. Přijetí delegace BLR po linii odboru 55 (SSEP).³⁵ Termín v dubnu 1989 zrušen přáteli BLR. Termín navrhnou ve II. pololetí [19]89.

4. Přijetí delegace SSSR po linii odborů 37, 26. Odloženo na II. pololetí 1989 na základě požadavku 37. odboru.

5. Přijetí delegace BLR po linii odboru 17. Do plánu mez. styků zařazeno na základě požadavku přátel, kteří doposud nestanovili náplň jednání ani neurčili termín jednání.

VÝJEZDY USKUTEČNĚNÉ

→ a poradce pplk. Viktor Ivanovič Kopytin. Hlavním tématem sovětské návštěvy byly konzultace: „1. Výměna zkušeností při zajišťování ochrany a obrany kádrových příslušníků, bývalých kádrových příslušníků a objektů rozvědky. (Obecně působnost 25. odboru I. S-SNB a příslušného odboru VSB.) 2. Kádrová a administrativní kontrola. (Různá hlášení změn stavu, cesty příbuzných do zahraničí ap.). 3. Spolupráce s vedením v rámci správy, s vedením odborů, s kontrarozvědnými útvary a legalizačními úřady. 4. Ochrana kádrových příslušníků na rezidenturách. 5. Předání zkušeností a řešení konkrétních případů zrady, emigraci, negativních signálů. Stručná charakteristika obou sovětských rozvědkářů: „Plk. Kuzikov – cca 58 let, ženatý, dvě dcery, obě provdané, 3 vnoučata, klidný, uvážlivý, společenský, specialista na problematiku zemí JVA, 2 dlouhodobé pobyty v TOKIU. Záliby: sport, turistika. Plk. Bolovinov – cca 57 let, ženatý, 1 dcera, 1 vnučka, klidný soustředěný, 2 dlouhodobé pobyty v zahraničí USA, Austrálie. Záliby: sport, fotografování.“

32 Odbor pro rozvědnou činnost z území ČSSR (80. odbor).

33 Odbor Spojené státy americké (USA), Latinská Amerika (52. odbor).

34 Plk. RSDr. Jan Stehno (1933), krycím jménem SKOŘEPA, byl 1. října 1986 dočasně pověřen výkonem funkce zástupce náčelníka I. S-SNB, 1. října 1987 ustanoven, 1. srpna 1988 jmenován I. zástupcem náčelníka správy a od 1. července 1989 zástupcem náčelníka zvláštní zálohy náčelníka správy.

35 Odbor automatizace a evidence (55. odbor).

1. MLR – 20.–24. 2. 1989 – výjezd delegace I. správy po linii odborné školy na úrovni NO do MLR.

2. KUBA – 1. 4.–30. 4. [19]89 – jazyková stáž jednoho příslušníka I. správy SNB na Kubě, zajistil 52. odbor, úroveň SRS.

3. NDR – 10. 4.–13. 4. [19]89 – výjezd delegace I. správy po linii 37. a 52. odboru na úrovni NO.

4. BLR – 5. 4.–7. 4. [19]89 – výjezd delegace po linii AO, 36. odboru³⁶, na úrovni NO.

5. NDR – 10. 5.–12. 5. [19]89 – výjezd delegace I. správy po linii INFO, 17. a 26. odboru, na úrovni NO.

36 Odbor aktivních a vlivových opatření (36. odbor).

37 Tamtéž. Informace o provedení jednání se zahraničním partnerem, 15. května 1989, č. j. A-01090/12-ZS-89; Jednání se SSSR po linii odboru aktivních opatření – návrh (Informace pro ministra vnitra ČSSR), 31. března 1989, č. j. A-00548/12-ZS-89. Podle výkazu 36. odboru se jednání v Moskvě za I. S-SNB zúčastnili náčelník 36. odboru mjr. Jaroslav Sládeček–PÁNÍK, SRS kpt. Jan Šnajdr–MARTINEC a za I. HS KGB náčelník služby „A“ gen. Vladimír Petrovič Ivanov, jeho dva zástupci plk. Georgij Pavlovič Antonov a plk. Michail Grigorovič Ponomarenko. V návrhu jednání se předpokládalo: „1. *Kontrola plnění protokolu z posledního jednání v Praze v červnu 1987 a koordinace spolupráce ve společně prováděných akcích pro příští období.* 2. *Vytýčení prioritních úkolů, operací a akcí po linii hlavního nepřítele, speciálních služeb a ideodiverze pro příští období.*“ Během jednání, která probíhala v pracovně gen. Ivanova, zástupci I. S-SNB předali službě „A“ dokumenty z aktivních opatření (AO) DVA, DATA, KLATBA *všechny po linii operace LONG.* Naopak převzali materiál pro *operaci LONG a SEPIE pod názvem „Základní směry kritiky SOI“.* Československá delegace své protějšky charakterizovala: „V. P. IVANOV – 64 let, v oblasti AO pracuje téměř 20 let, velmi zkušený, autoritativní řídicí pracovník. Člen vedení I. hlav. správy sov. rozvědky, člen komise pro strukturální přestavbu I. hlav. správy KGB. Osobní údaje jsou uvedeny v inf. v jednání v ČSSR z roku 1987. G. ANTONOV – zástupce náč. služby A, zkušenosti z práce na dvou rezidenturách – Řím, Ženeva. Ovládá italštinu, francouzštinu a angličtinu. Absolvent moskevského jazykového institutu. M. G. PONOMARENKO – zást. náč., řídí úsek Z. Evropy [...]“

38 Odbor kádrový (27. odbor).

39 Tamtéž. Informace o provedení jednání se zahraničním partnerem, 31. května 1989, č. j. A-01144/12-ZS-89; Návrh na pracovní jednání delegace 27. odboru a OŠ I. S-SNB s Institutem I. HS VStB SSSR v Moskvě – předložení návrhu (Informace pro ministra vnitra ČSSR), 14. března 1989, č. j. A-00361/12-ZS-89. Podle výkazu 4. odboru se jednání v Moskvě za I. S-SNB zúčastnili náčelník 27. odboru plk. Ladislav Fajt, zástupce náčelníka Odborné školy a za I. HS KGB náčelník fakulty KI (správa „KI“ - Institut I. HS KGB) pro socialistické země S. J. Lukjaněnko, náčelník operativní školy „Němčinovka“ N. P. Koškin, bývalý poradce v ČSSR a nastávající náčelník OŠ „Němčinovka“ A. A. Rusakov, náčelník kádrové správy I. HS KGB →

6. SSSR – 10.–13. 5. 1989 – výjezd do SSSR po linii AO, 36. odboru, úroveň NO.³⁷

7. SSSR – 15.–18. 5. [19]89 – výjezd delegace I. správy, po linii OŠ a 27. odboru³⁸ (koordinace otázek přípravy vedoucích pracovníků) úroveň NO.³⁹

8. SSSR – 22. 5.–26. 5. [19]89 – výjezd delegace I. správy na přípravnou schůzku k mnohostranné poradě náčelníků VTR, úroveň NO.⁴⁰

9. MLR – 19.–22. 6. [19]89 – výjezd delegace po linii operativní techniky, 28. odboru, úroveň NO.

10. PLR – 19.–21. 6. [19]89 – výjezd delegace I. správy po linii 26. odboru, na úrovni NO.

11. NDR – 21.–23. 6. [19]89 – výjezd delegace po linii NR, úroveň ZNS.

12. SSSR – 25.–30. 6. [19]89 – výjezd delegace po linii VTR k mnohostranné poradě náčelníků VTR, ze soc. zemí, na úrovni ZNS.⁴¹

→ A. Korendjasev, I. zástupce náčelníka KI D. P. Curupa, náčelník katedry společenských věd fakulty KI. V referátu schváleném 24. března 1989 ministrem vnitra ČSSR byl původně navržen termín 22. až 25. května 1989; během jednání měly být projednány obsahy kurzů pro rezidenty a jejich organizace (tři až pětiměsíční kurzy), posouzení otázek přípravy vedoucích pracovníků a výměny zkušeností z problematiky celoživotního vzdělávání operativních pracovníků rozvědky. Příslušníci KGB byli charakterizováni: „S. J. Lukjaněnko – cca 57 let, dlouholetý operativní příslušník sov. rozvědky, přátelský, příznivě nakloněný rozvoji spolupráce v oblasti vzdělávání. N. P. Koškin – 64 let, letos končící aktivní službu. A. A. Rusakov – cca 56 let, dlouhodobě pracoval v ČSSR, velmi dobře ovládá češtinu; živý, společenský, s přátelským vztahem k ČSSR; nástupce s. Koškina ve funkci náčelníka školy v Němčimovce.“

40 Tamtéž. Informace o provedení jednání se zahraničním partnerem, 5. června 1989, č. j. A-01089/12-ZS-89; Přípravné setkání delegací VTR socialistických států – předložení návrhu (Informace pro ministra vnitra ČSSR), 28. března 1989, č. j. A-00521/12-ZS-89. Podle výkazu 74. odboru se jednání v Moskvě za I. S-SNB zúčastnili náčelník 69. odboru plk. Ing. Alois Horsák–HAJSKÝ, náčelník 74. odboru pplk. Ing. Pavel Chaloupka–HOZMAN a za spřátelené rozvědky plk. J. A. Barinov, plk. V. P. Možogin (SSSR), plk. Horst Miller, plk. Harry Herman (NDR), plk. Vl. Soszinski, mjr. Marek Lasecki (PLR), plk. L. D. Michajlov, pplk. D. C. Barov (BLR), kpt. Gábor Garamsegi, npor. Lázclo Györg (MLR) a mjr. O. P. Beovides, por. A. R. Gevara (Kuba). V centru pozornosti byla jak příprava programu a návrhu mnohostranné dohody o spolupráci VTR, tak i dvoustranná jednání s jednotlivými delegacemi.

41 Tamtéž. Informace o provedení jednání se zahraničním partnerem, 13. července 1989, č. j. A-01143/12-ZS-89; 3. mezinárodní porada náčelníků VTR socialistických států – předložení návrhu (Informace pro ministra vnitra ČSSR), 28. března 1989, č. j. A-00522/12-ZS-89. Podle výkazu 74. odboru se mnohostranného jednání VTR v SSSR za I. S-SNB zúčastnili zástupce náčelníka správy pověřený řízením VTR plk. Ing. Jaroslav Souček–SLAVÍČEK, náčelník 69. odboru plk. A. Horsák–HAJSKÝ a náčelník 74. odboru pplk. Ing. František Kořísko–ZVONÍČEK, CSc. a delegace SSSR (vedoucí s. Zajcev), NDR (s. Vogel), PLR (s. Jašík), →

VÝJEZDY NEUSKUTEČNĚNÉ

1. MLR – výjezd delegace I. správy po linii VTR odložen na II. pololetí 1989, na základě našeho návrhu z důvodu onemocnění ZNS s. Slavička (úroveň ZNS).⁴²
2. PLR – výjezd delegace po linii odboru 37 a 52, původně plánovaný na duben, odložen na základě rozhodnutí I. ZNS na září [19]89 (úroveň ZNS).
3. SSSR – výjezd delegace po linii 47. odboru, odloženo po dohodě s přáteli na 3. čtvrtletí letošního roku, úroveň ZNS.

III. PŘEHLED O PODEPSANÝCH DOKUMENTECH

A) Na úrovni I. správy SNB (Smluvní dokumenty jsou uloženy u skupiny MS organizačního odboru).

Veškeré smluvní dokumenty uzavřené na úrovni I. správy SNB jsou v současné době platné takto:

- smlouvy se SSSR a BLR platí do roku 1990
- smlouvy s KUBOU a NDR mají platnost neohrazenou
- smlouvy s PLR a MLR byly cestou OMS VOS FMV administrativně prodlouženy do roku 1990.

Během mnohostranné porady náčelníků rozvědek ZSS v říjnu 1988 v Berlíně byl německým přátelům nabídnut aktualizovaný text dohody o spolupráci do roku 1995.

B) Na úrovni odborů I. správy SNB (Smluvní dokumenty jsou uloženy na odborech)

Odbory I. správy SNB mají uzavřené perspektivní plány činnosti po jednotlivých

→ MLR (s. Kelháni), BLR (s. Mončev), Vietnam (s. Lo min chromi), Kuba (s. Broče), MoLR (s. Bolde). V průběhu porady se projednávaly následující okruhy: „1/ výměna názorů na klíčové problémy mezinárodní situace a operativního prostředí ve VKS a jejich vliv na podmínky práce a perspektivy činnosti VTR. 2/ posouzení prioritních úkolů VTR v současnosti a v budoucnosti. 3/ výměna zkušeností z práce bratrských VTR, včetně vzájemných vztahů s průmyslem v podmínkách ekonomických reforem.“ Jinými slovy projednávali koncepci „práce vědeckotechnických rozvědek a jejich zaměření na další období“. Zástupci VTR I. S-SNB převzali seznam požadavků a nabídek materiálové produkce od bulharské, polské, východoněmecké, kubánské a mongolské rozvědky.

42 Plk. Ing. Jaroslav Souček (1931), krycím jménem SLAVÍČEK, byl 1. prosince 1981 dočasně pověřen výkonem funkce zástupce náčelníka I. S-SNB, 1.– 30. dubna 1982 vyslán do měsíčního kurzu pro nomenklaturní kádry ÚV KSČ na VŠ FED KGB SSSR v Moskvě, a 1. června 1982 ustanoven do funkce zástupce náčelníka pro VTR; uvolněn 31. prosince 1989 ze služebního poměru.

liniích pouze se součástmi I. HS VSB SSSR. Plány vycházejí ze smlouvy uzavřené mezi I. správou SNB ČSSR a I. HS VSB SSSR, a tak jako uvedená smlouva platí zpravidla do roku 1990.

– PLÁN SOUČINNOSTI I. SPRÁVY SNB a I. HS VSB SSSR PO LINII ČLR (odbor 47)

Původně platný do roku 1988. Při jednání se sovětskou delegací v květnu 1988 v Praze projeví přátelé zájem o zpracování nové dohody a její návrh zaslali k posouzení na podzim 1988.

Dle stanoviska odboru 47 byl návrh námi přijat v celém rozsahu na období do roku 1993 a připravuje se podpis dohody.

– KOMPLEXNÍ PLÁN SOUČINNOSTI I. SPRÁVY SNB ČSSR A I. HS VSB SSSR V ZEMÍCH BLÍZKÉHO VÝCHODU NA R. 1986–1990 (odbor 47)

– PERSPEKTIVNÍ PLÁN SOUČINNOSTI ZAHRANIČNÍCH KONTRARozVĚDEK I. SPRÁVY MV ČSSR A I. HS VSB SSSR NA R. 1981–1985 (odbor 26)

Bylo prodlouženo do roku 1990.

– PERSPEKTIVNÍ PLÁN SOUČINNOSTI I. SPRÁVY FMV ČSSR A I. HS VSB SSSR PROTI USA PO LINII POLITICKÉ RozVĚDKY NA R. 1986–1990 (odbor 52)

– KOMPLEXNÍ PLÁN SPOLUPRÁCE I. SPRÁVY FMV ČSSR A I. HS VSB SSSR PROTI VELKÉ BRITÁNII NA R. 1985–1988 (odbor 37)

Uvedený plán spolupráce uzavřel bývalý odbor 42⁴³, bude nutno vyjasnit její prodloužení na další období.

– ZAMĚŘENÍ SOUČINNOSTI RozVĚDEK ČSSR A SSSR PO LINII NSR NA R. 1985–1987 (odbor 37)

Ze strany odboru 37 se připravuje administrativní prodloužení do roku 1990.

– PERSPEKTIVNÍ PLÁN SOUČINNOSTI VTR I. HS VSB SSSR a I. SPRÁVY FMV ČSSR NA R. 1986–1990 (VTR)

– PERSPEKTIVNÍ PLÁN SOUČINNOSTI S RozVĚDKOU SSSR PO LINII NR NA OBDOBÍ 1985–1990 (NR)

43 Podle rozkazu náčelníka Hlavní správy rozvědky SNB č. 21 „Změny v organizační struktuře I. S-SNB“ z 22. srpna 1988 byl odbor 42 (odbor PR pro západní Evropu) k 1. říjnu 1988 zrušen a jeho činnost převedena na odbor 37 (odbor politické rozvědky – Evropa). Srov. http://ustrcr.cz/data/pdf/rozkazy/orstb71-89/rns_21_1988.pdf

ZÁVĚR: V příštím roce končí platnost čtyř zahraničních smluvních dokumentů, které byly uzavřeny na úrovni I. správy SNB. Další dva smluvní dokumenty mají sice platnost neohrazenou (KUBA, NDR), ale vzhledem k jejich stáří bude s největší pravděpodobností nutno aktualizovat jejich obsah, což bylo již provedeno u smlouvy s NDR. V roce 1990 bude tedy nutno ve spolupráci s bratrskými rozvědkami SSSR, BLR, MLR, PLR a KUBY připravit smluvní dokumenty, které upraví mezinárodní spolupráci I. správy SNB na další období. Jedná se o značný objem prací, a z toho důvodu bude třeba začít s řešením tohoto úkolu již v tomto roce. Stejný úkol stojí před odbory, které mají uzavřené perspektivní plány činnosti po liniích se součástmi I. HS VSB SSSR.

Při přípravě plánu zahraničních služebních styků I. správy SNB na rok 1990 je třeba z uvedené situace vycházet a do obsahu jednání se zahraničními partnery zařadit také přípravu, případně aktualizaci smluvních dokumentů.

IV. ORGANIZAČNÍ OTÁZKY

Je možné konstatovat, že plnění plánu mezinárodních služebních styků I. správy SNB v I. pololetí 1989 proběhlo bez podstatných nedostatků. Činnost skupiny MS organizačního odboru vycházely z plánu mezinárodních služebních styků I. správy SNB, a mimoto byla v I. pololetí 1989 ovlivněna i následujícími okolnostmi:

1) Jmenování nového náčelníka I. správy SNB.⁴⁴ Úkoly spojené s touto událostí se podařilo splnit bez podstatných problémů.

2) Jmenování nového ministra vnitra ČSSR, který přenesl schvalovací pravomoc při schvalování zahraničních styků, mimo jiné i I. správy SNB do úrovně ZNS včetně, na náčelníka VOS FMV. Nedošlo k podstatným změnám z hlediska dosavadní činnosti skupiny MS organizačního odboru I. S-SNB.

3) V platnost vstoupil nový kádrový pořádek CÚV KSČ F-16, což znamená, že převážná většina vedoucích delegací, které vyjíždějí k jednání do ZSS, spadá do nomenklatury CÚV KSČ F-16, a jeho vyjádření je tudíž nutno přiložit k návrhům na výjezdy / viz odstavec V. – NÁVRHY NA OPATŘENÍ/.

4) Částečná reorganizace práce OMS VOS FMV a změna referentů odpovědných za mezinárodní styky s jednotlivými ZSS. S výjimkou toho, že v některých případech

44 Tamtéž. Věc: Informace o změně náčelníka správy, 25. dubna 1989, č. j. A-0055/12-89. Dne 25. dubna 1989 organizační odbor Hlavní správy rozvědky SNB požádal odbor pro mezinárodní styky VOS FMV o vyrozumění náčelníků sovětské, východoněmecké, bulharské, polské, maďarské a kubánské rozvědky, že k 1. květnu 1989 byl do funkce náčelníka I. S-SNB ustanoven plk. Karel Vodrážka (1933), promováný historik. Plk. K. Vodrážka působil pod krycím jménem BUDÍN. Charakterizován byl jako vysokoškolsky vzdělaný člen KSČ, absolvent Filosofické fakulty UK v Praze. „Ve Sboru národní bezpečnosti pracuje od roku 1957, 3x byl dlouhodobě v zahraničí. Před ustanovením do funkce náčelníka I. S-SNB řídil úsek rozvědky pro práci z vlastního teritoria“ (tj. 80. odbor).

bylo nutno pozměnit již zažitě stereotypy jednání, nedošlo k podstatnému ovlivnění skupiny MS organizačního odboru I. S-SNB.

5) V I. pololetí 1989 došlo ke zvýšené nemocnosti na úseku skupiny MS. Díky zastupitelnosti v rámci organizačního odboru se tento nepříznivý stav nijak neprojevil navenek a všechny úkoly byly splněny.

Po stránce předpisů, které upravují provádění služebních mezinárodních styků nedošlo v hodnoceném období k žádným změnám. V této souvislosti je nutno upozornit na dodržování počtu účastníků při stravování členů zahraniční delegace. Pouze při slavnostním obědě nebo večeři je zastoupení obou stran paritní, při jiných příležitostech se se zahraniční delegací může stravovat pouze 1 člen ze strany naší. Je možno konstatovat, že spolupráce s odbory I. správy SNB při organizaci a zajišťování služebních zahraničních styků je na dobré úrovni. Zde je třeba uvést především odbory VTR, dále např. odbor 36, 26, 17 atd.

V hodnoceném období nedošlo k podstatným nedostatkům ve spolupráci s OMS VOS FMV. Tradičně dobrá je spolupráce s OPK Ruzyně, a to jak s velením OPK, tak i s veliteli a členy směn.

Z hlediska skupiny MS organizačního odboru došlo ke zlepšení spolupráce s veliteli automobilních čet při zajišťování automobilů pro zabezpečení zahraničních delegací. V I. pololetí 1989 poklesla kázeň řidičů, přidělených pro delegace. Přesto, že jsou pravidelně poučovani, stalo se ve dvou případech, že se při čekání na přilet delegace na letišti Ruzyně vzdálili od vozidel, a zahraniční delegace na ně musela u uzamčených vozidel čekat.

Na závěr je třeba zdůraznit, že dle rozhodnutí štábu náčelníka I. správy SNB z roku 1985, č. j.: A-067/12-86 zasílají odbory I. správy SNB cestou svého ZNS zprávu o hodnocení mezinárodní spolupráce na organizační odbor vždy k 1. 6. a k 1. 12. každého roku. Zprávu za I. pololetí 1989 zaslaly pouze odbory VTR, 36, 55. Vzhledem k tomu nebylo možné zpracovat přehled o stycích s představiteli MV ZSS v Praze za toto období.

V. NÁVRHY NA OPATŘENÍ

Z hlediska spolupráce při zabezpečování mezinárodních služebních styků v rámci I. správy SNB je třeba i nadále pokračovat ve stávajícím dobrém trendu, dodržovat zásadu přiměřenosti a hospodárnosti ve vynakládání prostředků a dbát na dodržování všech termínů, které souvisejí s přípravou a realizací zahraničních služebních styků.

Je nutno stále zkvalitňovat obsahovou úroveň charakteristik členů zahraničních delegací, které zpracovávají příjima[jí]cí odbory.

Letošní plán služebních mezinárodních styků je značně obsáhlý a časově náročný. Řada mezinárodních styků, které byly plánovány na I. pololetí 1989, byla přesunuta do II. pololetí a to jak na žádost přátel, tak i ze strany naší. To v sobě skrývá nebezpečí, že při kumulaci akcí, zvláště ve 4. čtvrtletí 1989, nebude možno ze strany skupiny MS organizačního odboru zabezpečovat např. bezezbytku požadavky na stravování, pokud dojde k přijetí více delegací najednou.

Jelikož naprostá většina členů vyjíždějících delegací musí dle nového kádrového pořádku projít jednáním CÚV KSČ F-16, doporučujeme, aby organizační odbor ve spolupráci s CÚV KSČ F-16 připravil jednotný formulář žádosti o souhlas k provedení zahraniční služební cesty, do kterého vyjíždějící příslušníci doplní pouze jména, datum a zemi výjezdu. Tento formulář bude zároveň sloužit, po patřičném parafování ze strany CÚV KSČ F-16, jako souhlas s uvedenou zahraniční služební cestou. Vzhledem k tomu, že jména členů delegace jsou známa až při zpracování návrhu na zahraniční služební cestu, není možné projednat na CÚV KSČ F-16 hromadně celý plán mezinárodních služebních styků.

Ze strany 10. odboru I. správy SNB zahájit práce na aktualizaci smluvních dokumentů, uzavřených na úrovni I. správy SNB, je třeba, aby odbory I. správy SNB, které uzavřely perspektivní plány spolupráce po liniích s rozvědkou SSSR vzaly v úvahu, že nejspíše v příštím roce bude nutno provést jejich aktualizaci.

(♦ Archiv bezpečnostních složek, f. I. správa SNB, kr. 54, sl. 03. Originál strojopisu.)

<u>СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО</u>	
<p>" УТВЕРЖДАЮ "</p> <p>Министр внутренних дел ЧССР <i>V. Vajnar</i> В. ВАЙНАР</p> <p>" К " <u>11</u> 1986 г.</p>	<p>" УТВЕРЖДАЮ "</p> <p>Председатель Комитета государственной безопасности СССР <i>V. Chernikov</i> В. ЧЕРНИКОВ</p> <p>" Л " <u>11</u> 1986 г.</p>
<p>ПЕРСПЕКТИВНЫЙ ПЛАН взаимодействия внешних разведок Федерального министерства внутренних дел ЧССР и Комитета государственной безопасности СССР на 1986-1990 гг.</p>	
<p>Резко возросшая агрессивность политики империализма, прежде всего американского, привела к серьезному обострению напряженности и усилению военной опасности в мире. Стремясь подорвать экономическое и оборонное могущество социалистического содружества, его влияние на международной арене, США и их союзники по НАТО, вопреки мирным инициативам государств-участников Варшавского Договора, развернули небывалую по своим масштабам гонку вооружений, ускоренными темпами создают новые виды оружия массового уничтожения, приступили к реализации планов милитаризации космоса. Руководство КНР по-прежнему отказывается от предложений социалистических стран принять участие в совместных или согласованных действиях против сил империализма, ориенти-</p>	

Titulní strana perspektivního plánu v ruském jazyce.

Zdroj: ABS

4.

1989, 13. prosince – Praha. Hodnocení zahraniční spolupráce Hlavní správy rozvědky SNB v roce 1989, č. j. A-0172/10-89.⁴⁵

Spolupráce I. správy SNB se spřátelenými rozvědkami v roce 1989 probíhala podle schváleného plánu zahraničních služebních styků. Vzhledem k politickým změnám některých ZSS nebyla některá jednání, zvláště ve 2. pololetí 1989, uskutečněna. Celkově proběhlo v roce 1989 18⁴⁶ přijetí zahraničních delegací a 17 výjezdů našich delegací do zahraničí.

Podle plánu zahraničních služebních styků byla uskutečněna následující přijetí delegací.

Přijetí uskutečněná:

- 1/ SSSR, 13. 2.–17. 2. [19]89. Na úrovni ZNS po linii informační služby, analytiky a MOB.
- 2/ NDR, 22. 3. [19]89. Na úrovni NO po linii VTR v Ústí nad Labem.
- 3/ SSSR, 28. 3.–31. 3. [19]89. Na úrovni ZNS po linii Západní Evropy. Schůzka byla přesunuta z roku 1988.
- 4/ MLR, 24. 4.–28. 4. [19]89. Uskutečnilo se jednání na úrovni NO po linii školství.
- 5/ SSSR, 26. 4.–28. 4. [19]89. Na úrovni NO po linii zahraniční kontrarozvědky.
- 6/ NDR, 3. 5. [19]89. Mimořádné jednání na úrovni NO po linii VTR v Teplicích.
- 7/ PLR, 5. 5. [19]89. Mimořádné jednání na úrovni ZNS po linii aktivních opatření v Praze.
- 8/ NDR, 16. 5.–19. 5. [19]89. Na úrovni NO po linii technického zabezpečení.
- 9/ SSSR, 29. 5.–31. 5. [19]89. Na úrovni NO po linii obrany a ochrany rozvědky.
- 10/ SSSR, 13. 6.–16. 6. [19]89. Na úrovni ZNS po linii rozvědné činnosti z domácího území.
- 11/ NDR, 3. 9.–8. 9. [19]89. Mimořádné přijetí po linii speciálních služeb.
- 12/ SSSR, 25. 9.–29. 9. [19]89. Na úrovni ZNS po linii technického zabezpečení.
- 13/ SSSR, 27. 9.–29. 9. [19]89. Na úrovni ZNS po linii VTR.⁴⁷

45 Podklady pro obsahové vyhodnocení zahraniční spolupráce odeslal pověřený náčelník I. S-SNB pplk. Vilém Václavěk-KAINAR náčelníkovi odboru pro mezinárodní styky VOS FMV pplk. JUDr. Františku Kubánkovi na základě jeho žádosti z 22. listopadu 1989, č. j. OV-06177/Z-89.

46 Rukou opraveno na „17“.

47 Tamtéž. Informace o provedení jednání se zahraničním partnerem, 9. října 1989, č. j. A-01585/12-ZS-89; Pracovní jednání delegací VTR SSSR a VTR ČSSR – návrh (Informace pro ministra vnitra ČSSR), 10. července 1989, č. j. A-001145/12-ZS-89. Podle výkazu 74. odboru se jednání za I. S-SNB zúčastnili zástupce náčelníka správy plk. Ing. J. Souček-SLAVÍČEK, pověřený náčelník 74. odboru pplk. Ing. Pavel Chaloupka-HOZMAN, vedoucí starší referent →

- 14/ BLR, 2. 10.–5. 10. [19]89. Na úrovni ZNS po linii VTR.
 15/ SSSR, 16. 10.–19. 10. [19]89. Na úrovni ZNS po linii výpočetní techniky.⁴⁸
 16/ BLR, 13. 11.–16. 11. [19]89. Na úrovni ZNS po linii Západní Evropy. Jednání bylo přesunuto z roku 1988.
 17/ SSSR, 27. 11.–30. 11. [19]89. Na úrovni ZNS po linii plánování a analytiky.⁴⁹

→ specialista 74. odboru mjr. Ing. Václav Presl–JIČÍNSKÝ, starší referenti specialisté npor. Ing. Jaromír Holý–ANDRT, npor. Ing. Ján Tenai–BABIČ, por. Ing. Jiří Hála–HLUBOŠ a za I. HS KGB náčelník VTR genmjr. L. S. Zajcev, zástupce náčelníka odboru plk. Michal Matvějevič Solovjev, náčelníci oddělení plk. Oleg Sergejevič Anochin a pplk. Andrej V. Oktjabrov; v Praze se k sovětské delegaci připojil zástupce VTR SSSR na I. S-SNB pplk. N. P. Averjanov. *„Cílem jednání je výměna zkušeností z práce obou VTR v oborech mikroelektronika a výpočetní technika, včetně aplikací ve vojenské technice. V průběhu jednání měly být posouzeny následující tématické okruhy: 1/ stručně zhodnocení vzájemně zasílaných materiálů do uvedených problematik, rozbor možností zdrojů materiálů s největším přínosem, 2/ konkretizace základních informačních požadavků v problematikách mikroelektronika a výpočetní technika, 3/ posouzení současných prioritních směrů ve vojenských aplikacích mikroelektroniky a výpočetní techniky ve VKS, 4/ zintenzivnění spolupráce při získávání finančně náročných případně embargovaných vzorků či softwarů, 5/ náměty na zkvalitnění spolupráce při rozpracování objektů ve VKS, které jsou předmětem zájmu obou VTR.“*

- 48 Tamtéž. Informace o provedeném jednání s delegací správy „I“ sovětské rozvědky, 30. října 1989, č. j. A-001696/12-ZS-89; Přijetí delegace I. HS VSB SSSR v Praze, před 15. zářím 1989, č. j. A-01417/12-ZS-89. Podle výkazu 55. odboru se jednání za I. S-SNB zúčastnili zástupce náčelníka správy plk. Ing. J. Souček–SLAVÍČEK, náčelník 55. odboru mjr. Miroslav Žilka–ŠKODA, jeho zástupce mjr. Ing. Vladimír Anděl, vedoucí starší referenti specialisté kpt. ing. Stanislav Hrubý, mjr. Maša, kpt. Věra KŘIVÁNKOVÁ a za I. HS KGB zástupce náčelníka správy „I“ plk. Anatolij Ivanovič Černikov, náčelník pracovního aparátu SSEP plk. Anatolij Vasiljevič Smirnov, náčelník odboru plk. Alexandr Petrovič Bělozerov, pplk. Stanislav Jakovlevič Jeftějev a představitel VStB SSSR na I. S-SNB mjr. Sergej Alexandrovič Generalov. *„Jednání probíhalo po třech různých liniích: a/ problematika rozvoje informačních systémů a rozvoj výpočetní techniky. [...] b/ problematika evidencí osob, objektů a archivace svazků. [...] c/ problematika SSEP. Byla vyjasněna pozice pracovního aparátu k perspektivám SSEP a některým kategoriím osob vzhledem k vývoji vnitropolitické situace v zemích některých účastníků systému. [...] Během jednání naše strany předala výsledky měření stíněného mikropočítače PP-06.“*
- 49 Tamtéž. Informace o provedení jednání se zahraničním partnerem, 5. prosince 1989, č. j. A-001866/12-ZS-89; Jednání s delegací správy „R“ VSB SSSR v Praze – předložení návrhu, před 4. říjnem 1989, č. j. A-001512/12-ZS-89. Podle výkazu 17. odboru se jednání za I. S-SNB zúčastnili náčelník 10. odboru pplk. PhDr. Zdeněk Tomíšek–GRUS, vedoucí starší referent specialista pplk. Ing. Jan Štochl–BROUSIL, mjr. Ing. D. Kotas (tajemník delegace – původně pplk. JUDr. Jaromír Foldyna–FÁBERA), překladatelka kpt. Jaroslava Škubníková a za I. HS KGB náčelník správy „R“ genmjr. Alexander Ivanovič Šelenkov, náčelník odboru plk. Ivan →

Oproti plánu nebyla uskutečněna následující plánovaná přijetí v ČSSR:

Přijetí neuskutečněná:

- 1/ MLR. Jednání po linii USA a NSR bylo přesunuto z roku 1988. Námi navrhovaný termín v září 1989 maďarští soudruzi neakceptovali, a ani se do konce roku sami neozvali.
- 2/ BLR. Jednání po linii SSEP se mělo uskutečnit na základě požadavku přátel. Námi navrhovaný termín v dubnu 1989 nebyl bulharskými přáteli přijat s tím, že navrhnou nový. Do konce roku se přátelé neozvali.
- 3/ BLR. Jednání s bulharskými přáteli po linii informační produkce bylo naplánováno na základě jejich požadavku. Jelikož se soudruzi během celého roku k tomuto plánovanému jednání nevyjádřili, a ani ze strany odboru 17 nebyl zájem, nebylo námi urgováno a ani zařazeno do návrhu plánu MS na rok 1990.
- 4/ MLR. Jednání po linii speciálního zabezpečení činnosti bylo zařazeno do plánu na základě požadavku maďarských přátel. Vzhledem k tomu, že přátelé [se] v průběhu celého roku k tomuto plánovanému jednání neozvali, a také proto, že nebyl z naší strany o jednání zájem, nebylo námi urgováno ani zařazeno do návrhu plánu MS na rok 1990.
- 5/ PLR. Uvedené jednání na úrovni NS po linii infoprodukce bylo plánováno na září 1989, ale bylo odloženo na neurčito z naší strany, vzhledem k úmrtí náčelníka I. správy SNB⁵⁰ a nebylo zahrnuto ani do návrhu plánu MS na rok 1990.
- 6/ NDR. Jednání po linii VTR bylo po dohodě s přáteli přeloženo na březen 1990, bylo uplatněno v návrhu plánu MS na rok 1990.

→ Alexandrovič Kulikov, představitel sov. rozvědky na I. S-SNB plk. G. A. Salin. V původně stanoveném termínu 31. října – 3. listopadu 1989, odloženém 24. října 1989 z popudu KGB, měly být konzultovány tyto okruhy problémů: „*upřesnění programu jednání požadavků sovětské strany, seznámení přátel s novým projektem hodnocení informační činnosti (RIM), kritéria hodnocení verbálně i operativní činnosti, plánování na rozvědce, zhodnocení významu střednědobého plánu, formy a obsah vedení záznamů.*“ V záznamu z 5. prosince pplk. Štochl–BROUSIL uvedl, že se jednání ve vile „Zátorka“ soustředilo na „*organizaci a řízení v rozvědce, plánování v rozvědce a hodnocení výslednosti a koncepci práce rozvědky.*“ Členy sovětské delegace charakterizoval: „*genmjr. Šelenkov (přes 60 let), vyrovnané, klidné povahy, velmi skromný, silný kuřák, znalec ‚Švejka‘ od J. Haška, v Praze poprvé. Plk. Kulikov – 58 let, analytický typ, roztržitý, zájem o pamětihodnosti města, nekuřák, záliba: zahrádka, v Praze: po 40 letech.*“ Z jednání vyplynuly úkoly, které byly skryty do formulace: „*Aplikace zkušeností přátel na podmínky čs. rozvědky a další spolupráci.*“

50 Dne 3. července 1989 organizační odbor Hlavní správy rozvědky SNB požádal odbor pro mezinárodní styky VOS FMV „o vyrozumění náčelníků rozvědek SSSR, NDR, BLR, PLR, MLR a KUBY, že dne 30. června 1989 náhle zemřel náčelník I. správy SNB ČSSR s. plk. Karel Vodrážka.“

- 7/ BLR. Jednání po linii technického zabezpečení bylo po dohodě s přáteli přeloženo na rok 1990 do Sofie, bylo uplatněno v návrhu plánu MS na rok 1990.
- 8/ NDR. Jednání po linii aktivního opatření, které se mělo uskutečnit v listopadu 1989, bylo zrušeno přáteli bezprostředně před jeho konáním, z důvodů situace v NDR. Do návrhu plánu MS na rok 1990 nebylo zahrnuto.
- 9/ MLR. Mimořádná schůzka s. Sochora s NS MLR, která byla plánována na březen 1989, byla nejprve odložena na květen 1989 ze strany s. BOGYE,⁵¹ a poté zrušena z důvodů odchodu s. Sochora z I. správy SNB.
- 10/ SSSR. Jednání po linii Západní Evropy plánované na prosinec 1989 na úrovni NO bylo námi zrušeno v důsledku událostí v ČSSR.⁵²

Podle plánu zahraničních služebních styků byly uskutečněny následující výjezdy:

Výjezdy uskutečněné:

- 1/ MLR, 20. 2.–24. 2. [19]89. Delegace na úrovni NO po linii školství.
- 2/ KUBA, 1. 4.–30. 4. [19]89. Jazyková stáž.
- 3/ BLR, 5. 4.–7. 4. [19]89. Na úrovni NO po linii aktivního opatření.
- 4/ NDR, 10. 4.–13. 4. [19]89. Delegace na úrovni NO po linii NSR a USA.
- 5/ NDR, 10. 5.–12. 5. [19]89. Delegace na úrovni NO po linii zahraniční kontrarozvědky.
- 6/ SSSR, 10. 5.–13. 5. [19]89. Delegace na úrovni NO po linii odboru aktivního opatření.
- 7/ SSSR, 15. 5.–18. 5. [19]89. Delegace na úrovni NO po linii kádrové a školské.

51 K setkání s náčelníkem III/I. správy MV MLR genpor. Janosem Bogyem již nedošlo. Dne 27. listopadu 1989 oznámil vedení I. S-SNB, že ke konci měsíce odchází do výslužby.

52 Tamtéž. Pracovní jednání delegací I. S-SNB a I. HS VSB SSSR – předložení návrhu, 5. října 1989, č. j. A-001541/12-ZS-89. S největší pravděpodobností šlo o jednání připravované 37. odborem na 27.–30. listopad 1989, na kterém měly být konzultovány tyto otázky: „a) posouzení plnění Plánu spolupráce 1986–90 a příprava podkladů plánu na další období 1991–95, po linii NATO, EHS a ZEU, b) výměna operativních zkušeností z rozpracování objektů OHEŇ, BLESK a TRH, c) konzultace a dojednání postupů u vyčleněných agenturně-operativních případů, d) současné problémy, vatikánské východní politiky' zvl. ve vztahu k ČSSR a SSSR, e) operativní situace ve Vatikánu a katolické církvi. Zkušenosti z rozpracování objektů.“ Náčelník VOS FMV plk. JUDr. Milouš Krása, CSc., dne 9. října 1989 odsouhlasil delegaci ve složení náčelník 37. odboru mjr. Karel Platl-FALKMAN, náčelník 26. odboru pplk. Milan Jelínek-BRODSKÝ, vedoucí starší referent specialista pplk. František Zajíček-ZACHYSTAL (škrtnuto) a mjr. Josef Špalek-KLATOVSKÝ, starší referent specialista kpt. Miroslav Ptáček-JIREŠ (škrtnuto). Představitel FMV v SSSR plk. Jaroslav Krtička do Prahy 7. prosince 1989 vzkázal, že sovětská delegace nepřijede ani v náhradním termínu (12.–15. prosince 1989).

- 8/ SSSR, 22. 5.–26. 5. [19]89. Delegace na úrovni NO na přípravnou schůzku k mnohostranné poradě náčelníků VTR ZSS.
- 9/ PLR, 19. 6.–21. 6. [19]89. Delegace na úrovni NO po linii zahraniční kontra-rozvědky.
- 10/ MLR, 19. 6.–22. 6. [19]89. Delegace na úrovni NO po linii odboru technického zabezpečení.
- 11/ NDR, 21. 6.–23. 6. [19]89. Delegace na úrovni ZNS po linii NR.
- 12/ SSSR, 25. 6.–30. 6. [19]89. Delegace na úrovni ZNS na mnohostrannou poradu náčelníků VTR ZSS.
- 13/ NDR, 29. 8.–31. 8. [19]89. Mimořádný výjezd na úrovni NO po linii info-produkce.
- 14/ SSSR, 11. 9.–15. 9. [19]89. Delegace na úrovni NO po linii USA.⁵³
- 15/ MLR, 8. 10.–14. 10. [19]89. Delegace na úrovni NO na mnohostrannou poradu rozvědek ZSS po linii ZKR.
- 16/ SSSR, 13. 11.–16. 11. [19]89. Delegace na úrovni NO po linii Afriky.⁵⁴
- 17/ SSSR, 27. 11.–1. 12. [19]89. Delegace na úrovni NO po linii infoprodukce.⁵⁵

- 53 Tamtéž. Informace o provedení jednání se zahraničním partnerem, 18. září 1989, č. j. A-001563/12-ZS-89; Plánované jednání s delegací rozvědky SSSR po linii politické rozvědky v Moskvě – předložení návrhu, 29. července 1989, č. j. A-01208/12-ZS-89. Podle výkazu 52. odboru se jednání v Moskvě za I. S-SNB zúčastnili náčelník odboru 52 pplk. Ing. Imrich Farnbauer–ONDRÁŠ, jeho zástupce kpt. JUDr. Miroslav Fírt–PITNER a za I. HS KGB zástupce náčelníka správy genmj. Leonov (přímo řídil 1., 2. a 19. odbor), náčelník 1. odboru genmj. L. A. Makarov (linie PR – USA + KANADA), jeho zástupce plk. V. I. Savčenko, náčelník oddělení 1. odboru plk. J. M. Novikov, náčelník odboru správy „T“ (linie VTR – USA) plk. V. I. Anikejev, zástupce náčelníka 2. odboru (problematika LA), náčelník odboru správy „RT“ (domácí báze), náčelník 19. odboru s. Mojsev (rozpracování cizinců sovětského původu). Základními body jednání bylo „1) rozpracování HN USA po linii odb. 52 (u VSB odb. 1 a 2), 2) rozpracování HN USA z domácího teritoria, 3) konzultace k součinnostní akci s odborem VTR VSB.“
- 54 Tamtéž. Jednání s delegací rozvědky SSSR v Moskvě – předložení návrhu, před 31. říjnem 1989, č. j. A-001540/12-ZS-89. Podle výkazu 47. odboru se jednání v Moskvě za I. S-SNB zúčastnili zástupce náčelníka 47. odboru mjr. Jan Šimek–BŘEHOVSKÝ, vedoucí starší referent specialista mjr. Jan Kuruc–MINÁČ (nahrazen z důvodu nemoci mjr. Petrem Blahotou–SEMERÁKEM). Obsahem jednání měl být „podpis dohody o součinnosti po linii ČLR a projednání součinnosti na rezidenturách BSV, JV Asie a DV.“
- 55 Tamtéž. Informace o provedení jednání se zahraničním partnerem, 4. prosince 1989, č. j. A-01865/12-ZS-89; Plánované jednání po linii INFO s přáteli v SSSR, před 15. zářím 1989, č. j. A-001466/12-ZS-89. Podle výkazu 17. odboru se jednání v Moskvě za I. S-SNB zúčastnili náčelník 17. odboru mjr. JUDr. Karel Suchopár–MÍŠEK, jeho zástupce mjr. JUDr. Vladimír Vlčko–JÁNOŠ, vedoucí starší referent specialista mjr. RSDr. Ján Leško –MAŠATA a za I. HS KGB náčelník správy „RT“ genmj. V. M. Chrenov, jeho zástupce plk. G. V. Novikov a náčelník odboru →

Oproti plánu nebyly uskutečněné následující výjezdy:

Výjezdy neuskutečněné:

1/ MLR. Výjezd delegace na úrovni ZNS po linii VTR byl nejprve odložen z důvodů onemocnění vedoucího delegace, později zrušen námi, neboť požadovaná problematika byla projednávána na mnohostranné poradě náčelníků VTR v červnu [19]89 v Moskvě.

2/ PLR. Výjezd delegace na úrovni ZNS po linii NSR a USA byl přesunut z roku 1988. Po zpracování našeho návrhu byl několikrát upřesňován termín přijetí naší delegace, posléze polští soudruzi navrhli přeložit uvedené jednání do roku 1990. Nebylo však zařazeno do návrhu plánu MS I. správy SNB na rok 1990, neboť polská strana požadavek nepotvrdila.

3/ KUBA. Výjezd delegace na úrovni NO po linii aktivních opatření byl do plánu MS zařazen na základě požadavku kubánských přátel a naplánován na červen [19]89. Kubánští přátelé ho nejprve odložili do 2. pololetí, a vzhledem k tomu, že se do konce roku neozvali, bylo rozhodnuto z naší strany neurgovat.

4/ MLR. Výjezd delegace na úrovni NS byl zrušen námi, vzhledem k tomu, že dosud není ve své funkci náčelník I. správy SNB.⁵⁶ V návrhu plánu MS na rok 1990 nebylo uplatněno.

5/ KUBA. Výjezd delegace na úrovni NO po linii technického zabezpečování byl bezprostředně před odjezdem zrušen kubánskými přáteli a přeložen na rok 1990, s ohledem na situaci na KUBĚ. Zahrnuto do návrhu plánu MS na rok 1990.

→ USA plk. A. A. Sergejev. Správa „RT“ měla v gesci rozvědné operace na území SSSR. V průběhu jednání byly konzultovány otázky: „1/ *Problematika INN v souvislosti se současnou vojenskopolitickou situací a perspektivy jejího plnění, problematika odzbrojovacích jednání s důrazem na 50% snížení strategických útočných zbraní.* 2/ *Problematika ideologické diverze. Aktivizace Vatikánu vůči ZSS.* 3/ *Výměna zkušeností z informačně-analytické činnosti, hodnocení vzájemné výměny informačních podkladů.* 4/ *Využívání výpočetní techniky v informačně-analytické činnosti, zkušenosti z výstavby automatizovaného informačního systému (AIS).*“ V průběhu jednání přijal československou delegaci náčelník I. HS KGB genpor. Leonid Vladimírovič Šebaršin.

56 Dne 4. července 1989 organizační odbor Hlavní správy rozvědky SNB požádal odbor pro mezinárodní styky VOS FMV o sdělení „*přátelům SSSR, NDR, BLR, PLR, MLR a na Kubě, že v důsledku úmrtí plk. Vodrážky byl 3. července 1989 vedením I. S-SNB pověřen pplk. PhDr. Vilém Kainar, I. zástupce náčelníka I. správy SNB.*“ Vilém Václavěk (1944), krycím jménem KAINAR, byl 1. června 1984 dočasně pověřen výkonem funkce zástupce náčelníka I. S-SNB. 1. března 1985 ustanoven, od 1. října 1986 do konce června 1989 konzultantem Kanceláře ministra vnitra, 1. července 1989 ustanoven do funkce I. zástupce náčelníka I. S-SNB, odvolán k 31. lednu 1990. Dne 31. října 1991 uvolněn ze služebního poměru.

V roce 1989 bylo plánováno celkem 23 přijetí zahraničních delegací. Uskutečnilo se přijetí 18 zahraničních delegací, z toho 3 mimořádné. Oproti plánu bylo odloženo nebo zrušeno 9 jednání se zahraničními přáteli v Praze, z toho jedno mimořádné. Plán na rok 1989 stanovil dále 21 výjezdů delegací I. správy SNB k jednání do zahraničí. Uskutečnilo se 17 výjezdů, z toho jeden mimořádný. Bylo odloženo, nebo zrušeno 5 výjezdů delegací I. správy SNB do zahraničí.

Na úrovni I. S-SNB jsou dosud uzavřeny s platností do konce roku 1990 následující dohody:

SSSR: „Perspektivní plán součinnosti zahraničních rozvědek FMV ČSSR a VSB SSSR na období 1986–1990“.⁵⁷

BLR: „Protokol o spolupráci mezi I. S-SNB ČSSR a I. Hlavní správou MV BLR na léta 1984–1990“.

KUBA: „Protokol o vzájemné součinnosti zahraničních rozvědek Kubánské republiky a ČSSR“. /Podepsán v roce 1983, konec není stanoven./

MLR: „Protokol o spolupráci mezi I. S-SNB ČSSR a správou rozvědky na léta 1983 – 1988“. /Byl administrativně prodloužen cestou OMS VOS FMV do roku 1990./

NDR: „Dohoda o spolupráci mezi I. S-SNB ČSSR a Hlavní správou „A“ ministerstva státní bezpečnosti NDR“. /Na mnohostranné poradě náčelníků rozvědek ZSS v Berlíně v roce 1988 byl přátelům nabídnut aktualizovaný text dohody do roku 1995; v současné době ho již soudruzi z NDR vrátili, je na I. S-SNB a čeká na podpis NS./

PLR: „Protokol o spolupráci mezi I. S-SNB ČSSR a I. Departmentem MV PLR na léta 1983–1985“. /Byl administrativně prodloužen cestou OMS VOS FMV do roku 1990./

Dne 15. 11. 1989 bylo na OMS VOS FMV odesláno stanovisko I. správy SNB, obnovit s výše jmenovanými státy smluvní dokumenty na úrovni I. správy SNB na další období.

Na úrovni odborů I. S-SNB jsou rozpracovány a uzavřeny perspektivní plány po jednotlivých liniích pouze s I. HS VSB SSSR. Vycházejí ze smlouvy mezi I. S-SNB a I. HS VSB SSSR. Jde celkem o 9 dílčích plánů po všech liniích práce, za jejichž aktualizaci a sledování časové platnosti zodpovídají jednotlivé odbory. V roce 1990,

57 Viz dokument č. 1.

kdy většinou končí jejich platnost, se budou muset rozhodnout o jejich eventuálním prodloužení.

V roce 1990 bude nutno rozhodnout o nových smluvních dokumentech na úrovni I. S-SNB, které by měly upravit další směr spolupráce s rozvědkami SSSR, BLR, NDR, PLR, MLR a KUBY na další období.

Hlavní těžiště spočívalo ve spolupráci se sovětskými přáteli. Druhým nejúspěšnějším partnerem byla rozvědka NDR.

Od socialistických rozvědek jsme obdrželi 1398 informačních podkladů s externím využitím 58,7 %. Sovětští přátelé se podíleli téměř 50 %. V oblasti ekonomických informací jsme obdrželi od socialistických rozvědek 867 materiálů, z nichž se oceňují zejména ty, které jsou důležité pro vědecko-technický rozvoj a obranyschopnost země.

Celkově hodnotíme spolupráci jako nezbytnou a všestranně prospěšnou, jejíž další perspektiva je v diferencovaném zaměření na konkrétní operace a činnosti.

(♦ Archiv bezpečnostních složek, f. I. správa SNB, kr. 478. Originál strojopisu.)

15.

других стран социалистического содружества.

Советская разведка будет и в дальнейшем оказывать чехословацкой разведке всестороннюю помощь в подготовке и переподготовке кадров разведчиков в соответствии с просьбами руководства ФМВД ЧССР.

В соответствии с Соглашением о сотрудничестве между ФМВД ЧССР и КГБ СССР и установившейся практикой внешние разведки продолжают проведение деловых встреч на плановой основе.

Настоящий Перспективный план составлен в двух экземплярах на русском языке и двух экземплярах на чешском языке, каждый из которых имеет одинаковую силу.

<p>Начальник I Управления Федерального министерства внутренних дел ЧССР</p> <p>генерал-майор</p> <p><i>К. Сокоп</i> К. СОКОП 15/11 1985</p> <p>" " _____ 1985 г.</p>	<p>Заместитель Председателя КГБ СССР – начальник I Главного управления</p> <p>генерал-полковник</p> <p><i>В. Крючков</i> В. КРЮЧКОВ "28" _____ 1985 г.</p>
--	--

Podpisy obou náčelníků rozvědek na perspektivním plánu spolupráce.

Zdroj: ABS

5.

1990, po 1. únoru – Praha.⁵⁸ Hodnocení výměny informací mezi Hlavní správou rozvědky SNB a Hlavní správou rozvědky KGB SSSR v letech 1985–1989, příloha č. 6 k č. j.: A-0615/17-90.

Ú V O D

Kvantitativní srovnávání počtu předávaných informací není v případě informační výměny s rozvědkou SSSR dost dobře možné. Ukazuje spíše na trendy, které byly v jednotlivých obdobích. Sovětská strana měla vzhledem k svému zastoupení⁵⁹ k dispozici materiály, šifrové telegramy, prakticky v té podobě, v jaké přicházely z jednotlivých rezidentur čs. rozvědky. Proto výstupní kvalifikovaná produkce INFO odboru čs. rozvědky měla zřejmě pro představitele VSB SSSR spíše následný charakter, dokreslující případné souvislosti. /V případě informační výměny s dalšími rozvědkami v rámci spojeneckých svazků ve Varšavské smlouvě a rozvědkami dalších zemí, probíhala tato výhradně prostřednictvím OMS /Odbor mezinárodních styků/ [Vnitřní a organizační správy] FMV ČSSR.

Na druhé straně považujeme za nutné upozornit, že rozvědky SSSR – podle vyjádření jejich představitelů – p ř e d á v a l a – čs. rozvědky informační podklady v takové podobě, v jaké byly zasílány „vyšší instancí“, tj. státnímu a stranickému vedení SSSR. Tyto podklady měly v převážné míře souhrnný charakter. Sloužily nejen k zapracování do expedic v širším rámci pro odběratele informační produkce čs. rozvědky, ale i pro orientaci práce rezidentur i z hlediska poznatkové základny. Šlo zejména o vojensko-politickou a strategickou problematiku INN, zbrojení /SOI/, odzbrojovacích jednání – zejména z jednání o strategických jaderných zbraních v Ženevě, ke krizovým oblastem ve světě a oblastem, kde čs. rozvědky nemají svoje rezidentury.

Na podzim roku 1989 hodnotili představitelé sovětské rozvědky v průběhu dvoustranných jednání kvalitativní přínos informační produkce československé rozvědky jako v y š š í, ve srovnání s produkcí, kterou obdrželi od MStB NDR. Naproti tomu rozvědky NDR měla prvenství v počtu předávaných informací, a podle vyjádření sovětských představitelů se čs. rozvědky řadila ihned za ni.

58 Dokument byl zjevně připraven až po nástupu nového náčelníka Hlavní správy rozvědky SNB pplk. Přemysla Holana–HANOUSKA dne 1. února 1990. Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Praha – Vídeň, Vídeň – Praha. Operativní korespondence nelegální rozvědky, 1989–1990*. In: *Paměť národa* č. 4, 2005, s. 35.

59 ABS, f. Odbor pro mezinárodní styky FMV, přírůstek č. 559/1.V čl. XII „Dohody o spolupráci mezi Federálním ministerstvem vnitra Československé socialistické republiky a Výborem Státní bezpečnosti Svazu sovětských socialistických republik“ z 30. srpna 1989 je skupina příslušníků KGB pod velením genmjr. Borise Nikolajeviče Voskobojnikova nazvána „zastupitelství Výboru Státní bezpečnosti SSSR při federálním ministerstvu vnitra“.

Hodnocení výměny informační produkce mezi I. S-SNB a I. HS VSB SSSR za období od 1. 1. 1975 do 31. 12. 1989

K výraznějšímu nárůstu kvantity informační produkce předávané sovětskou stranou došlo v letech 1980 /1030 IP/, 1981 /1037 IP/, 1983 /1003 IP/ a 1987 /1004 IP/, zatímco nejnižší úroveň dosáhla v letech 1975 /667 IP/ a 1988 /649 IP/.

Využitelnost předávaných informačních podkladů se v tomto období pohybovala od 64,5 % v roce 1979 do 85,1 % v roce 1984. Průměrná kvalita se pohybovala od 3,20 /1985/ a 3,30 /1975/ do 3,68 /1980/ a 3,70 /1979/.

Vzájemná výměna informací mezi I. S-SNB a I. HS VSB SSSR umožňovala mnohostrannější posuzování širokého spektra důležitých mezinárodních otázek.

Vysoká využitelnost a kvalita informačních podkladů /IP/ od sovětské rozvědky souvisela s tím, že kromě výše zmíněného faktoru též reagovala na aktuální potřeby československé rozvědky. Svoji roli zde sehrávaly včasnost zpracování, stupeň sladění plánů informační činnosti obou rozvědek na příslušný kalendářní rok. Nezanedbatelným faktorem ovlivňujícím v pozitivním směru výměny informací byla též frekvence součinnostních jednání mezi vedením I. S-SNB a I. HS VSB SSSR, případně mezi 17. odborem I. S-SNB a Informační správou sovětské rozvědky.⁶⁰

Pokud jde o předávání našich rozvědných materiálů sovětské straně, nejnižší počet byl zaznamenán v roce 1989 /3684 IP/ – jak uvádíme dále – v důsledku celkového poklesu produkce našich rezidentur v souvislosti s případem PANT.⁶¹ V tomto období nám sovětská strana výraznějším způsobem pomáhala pokrývat potřeby nejvyššího státního a stranického vedení ČSSR a dalších našich adresátů.

Počet našich informačních podkladů předávaných sovětské straně byl ovlivňován:

- celkovou produkcí našich rezidentur,
- kvalitou jejich produkce,
- zaměřením a požadavky sovětské strany na informační produkci, přičemž roli sehrával zpětný měsíční přehled využití, a čtvrtletní hodnocení předávaných materiálů.

Nejvyšší počet IP byl předáván sovětské straně v roce 1979 /5519 IP/ a 1983 /5501 IP/. Pokles nastal v letech 1988 /4189 IP/ a 1989 /3684 IP/. V roce 1988 souvisel s celkovým poklesem produkce rezidentur v důsledku snahy nahrazovat kvantitu

60 V rámci I. HS KGB působily dvě správy – Informačně-analytická správa a správa „R“ (operační plánování a analýzy) provádějící podrobnou analýzu rozvědných operací v zahraničí. KOLPAKIDI, A. I., PROCHOROV, D. P.: *Vněšnja razvedka Rossiji*, s. 81.

61 Defekcí zástupce rezidenta I. S-SNB v Dillí pplk. Vlastimila Ludvíka – PANTŮČKA se zabývá Daniel Běloušek ve svém textu *Akce PANT – Příběh Vlastimila Ludvíka, posledního defektora komunistické rozvědky* v tomto čísle Sborníku ABS. K akci PANT srov. <http://ustrcr.cz/data/pdf/rozkazy/1sprava/rozkaz11-1989.pdf>

kvalitou, v roce 1989 s útlumem činnosti naší zahraniční agentury v souvislosti s případem PANT.

Strukturální pokrývání plánu informační činnosti ze strany I. HS VSB SSSR

[...] ⁶²

1985

Od 1. 1. 1985 došlo v porovnání s předešlým obdobím k přečíslování úkolů plánu informační činnosti, zejména v důsledku zavedení problematiky NRJAN – nenadálého raketojaderného napadení⁶³ – později INN⁶⁴, tudíž nelze učinit absolutní paralelu v soustavě skupin úkolů.

V tomto roce zůstává nejpokrývanější problematikou z hlediska kvantity stále problematika ideodiverze s 358 IP, kvalitou 3,65 a 64,2 % využitelností. Z celkového počtu IP byly 4 IP hodnoceny stupněm „2“. Ke zmíněné problematice jsme sovětské straně předali 1086 IP.

Druhou nejsledovanější problematikou byla NSR se 280 IP, kvalitou 3,42 a 70,7 % využitelností. Z celkového počtu zaslaných IP jich bylo 7 hodnoceno stupněm „2“. Od nás sovětské rozvědce předáno 644 IP.

Dále následovala problematika NATO s 83 IP, kvalitou 3,51 a 74,6 % využitelností. Čs. strana předala 466 IP.

Problematika HN USA pokryta 62 IP, s kvalitou 3,33 a 62,9 % využitelností, přičemž k problematice INN nebyl zaslán ani jediný poznatek.

Pokrývání dalších problematik bylo podstatně slabší, KBSE, HNZ a mírové hnutí zůstalo zcela nepokryto. Mimo plánované úkoly zasláno pouhých 7 IP.

1986

V tomto roce se v popředí zájmu staly [stanuly?] vnitropolitické problémy – 326 IP, s kvalitou 3,45 a 56,1 % využitelností, přičemž ze zaslaného počtu podkladů byl 1 IP hodnocen stupněm „1“ a 14 IP stupněm „2“. Čs. strana předala 704 IP.

Dále následovala problematika krizových oblastí se 200 IP, kvalitou 3,40 a 64 % externí využitelností. Z celkového počtu zaslaných IP bylo 9 hodnoceno stupněm „2“. Čs. strana předala sovětské k této problematice 748 IP.

62 Údaje za období let 1975–1984 v rozsahu sedmi strojopisu stran jsou z prostorových důvodů vynechány.

63 K operaci NRJAN (RJU) srov. ANDREW, Christopher, GORDIJEVSKIJ, Oleg: *KGB. Důvěrná zpráva o zahraničních operacích od Lenina ke Gorbačovovi*. East Art Agency Publisher. Praha 1990, s. 469–487; stručně též ANDREW, Christopher, MITROCHIN, Vasilij: *Neznámé špiónážní operace KGB*, s. 436.

64 INN – Index nenadálého napadení.

Problematika HN USA pokryta 88 IP, s kvalitou 3,23 a 75 % externí využitelností, přičemž 7 IP z celkového počtu hodnoceno stupněm „2“. Od nás sovětské přátelé obdrželi k dané problematice 1 460 IP. Podíl INN na problematice USA byl nízký – 8 IP, s kvalitou 2,87 a 87,5% využitelností.

Problematiky NATO /52 IP – 3,25 – 82,6 %/, Japonsko /27 IP – 3,44 – 70,3 %/, ČLR /69 IP – 3,42 – 63,7 %/, EKON /41 IP – 3,26 – 75,6 %/, ideodiverze /34 IP – 3,32 – 64,7 %/ byly pokrývány slaběji. Přesto v rámci NATO 5 IP hodnoceno stupněm „2“, Japonska 1 IP hodnoceno stupněm „2“, ČLR 3 IP hodnoceny stupněm „2“, EKON rovněž 3 IP hodnoceny jako cenné a u ideodiverze 4 IP hodnoceny jako cenné.

Zvýšení produkce zaznamenáno u problematik HNZ /40 IP – 3,80 – 80 %; 1 IP hodnocen jako cenný/, mírové hnutí /19 – IP – 3,26 – 63,1 %; 1 IP hodnocen jako cenný/, KBSE /11 IP – 3,09 – 90,9 %; 1 IP hodnocen jako cenný/.

Prudký pokles nastal v pokrývání problematika NSR 6 IP – 3,33 a 83,3 %.

Mimo plánované úkoly zasláno 26 IP, s kvalitou 3,76 a 34,6 % externí využitelností, přičemž 1 IP hodnocen stupněm „2“.

U všech sledovaných problematik čs. strana předávala sovětské rozvědce několikanásobně vyšší počet podkladových materiálů /inf. podkladů zejména v podobě šifrovaných telegramů od jednotlivých rezidentur/.

Nutno však poznamenat, že všechny sovětské materiály měly charakter expedice – tj. souhrnnějšího materiálu.

1987

V tomto roce byly kvantitativně nejlépe pokrývány vnitřní problémy – 362 IP, s kvalitou 3,48 a 62,4 % využitelností. Z celkového počtu zasláných informací bylo 14 IP hodnoceno stupněm „2“. Od nás sovětská strana obdržela 622 IP.

Druhou nejsledovanější problematikou byly krizové oblasti s 214 IP, kvalitou 3,45 a 69,1 % využitelností. Z celkového počtu IP bylo 11 hodnoceno stupněm „2“. Naše strana předala sovětské rozvědce 640 IP.

Problematika HN USA pokryta 114 IP, s kvalitou 3,08 a externí využitelností 81,5 %. Z nich 24 IP hodnoceno stupněm „2“. Ze zmíněných 114 IP se 40 IP týkalo problematiky INN – kvalita 2,55 a 100 % externí využitelnost. Od nás sovětská strana obdržela 1 240 IP k problematice HN USA, z toho 663 k INN.

Na úrovni slabého průměru bylo pokrývání úkolů problematiky NATO /67 IP, kvalita 3,34 a 67,1 % využitelnost, přičemž 2 IP hodnoceny stupněm „2“, ČLR /72 IP – 3,44 a 73,6 %, se 2 IP hodnocenými jako cenné/.

Mezi slabě pokrývané problematiky patřil EKON /35 IP – 3,28 – 71,4 %, s 5 IP hodnocenými jako cenné/, ideodiverze /28 IP – 3,17 – 85,7%, s 1 IP cenným/ a HNZ /25 IP – 3,76 – 88 %/.

I pro výše zmíněné problematiky platí, že naše rozvědka předávala sovětské straně mnohonásobně vyšší počet informačních podkladů, než sovětská strana nám. Platné jsou však kritéria uvedená v závěru celkového posouzení informační výměny mezi I. správou SNB a 1. HS VSB SSSR.

Zcela zanedbatelnými procentem podkladů byly pokrývány problematiky KBSE, mírového hnutí, NSR, ČLR a Japonska. Klesl i počet IP zasílaných mimo plánované úkoly.

1988

I přes celkový pokles počtu předávaných podkladů, priorit[ou] v pokrývání plánu informační činnosti zůstala tzv. vnitřní problematika s 258 IP, kvalitou 3,37 a 69,3 % využitelností a s 10 IP hodnocenými jako cenné. Následovala problematika krizových oblastí se 122 IP, kvalitou 3,31 a 80,6 % využitelností a 3 IP hodnocenými jako cenné.

Dále následovaly problematiky HS USA, NATO a ČLR s téměř stejným počtem IP.

HN USA – 58 IP – 3,10 – 87,9 % a 6 IP cenných /z tohoto počtu 25 IP se týkalo INN, s kvalitou 2,96 a 100 % využitelností, a 4 IP cennými/.

NATO – 53 IP – 3,41 – 69,8 % a 2 IP cenné, ČLR – 48 IP – 3,29 – 81,3 %.

Slabě byly pokryty problematiky EKON /37 IP – 3,29 – 75,6 % a 3 IP cenné/ a ideodiverze /27 IP – 3,22 – 62,9 %/.

Ostatní problematiky byly pokrývány zanedbatelným procentem celkové produkce, ačkoli počty námi předávaných podkladů byly mnohonásobně vyšší.

1989

V tomto roce vnitropolitické problémy zůstaly prioritou v pokrývání úkolů plánu informační činnosti – 270 IP, s kvalitou 3,51 a 60,3 % využitelností, při 8 IP hodnocených jako cenné. Naše strana za stejné období předala 514 IP.

Následovala problematika krizových oblastí se 186 IP, kvalitou 3,56 a 55,9 % využitelností, se 3 IP cennými. Naše strany předala 398 IP.

Dále následovala problematika HN USA se 62 IP, kvalitou 3,20 a 87 % využitelností, při 2 IP cenných. Od nás sovětská rozvědka obdržela 544 IP. Z tohoto počtu se 16 IP týkalo INN – kvalita 3,06 a 100 % využitelnost.

EKON – 77 IP – 3,55 – 57,1 % využitelnost, a 2 IP cenné.

Podstatně slaběji byly pokryty problematiky NATO /32 IP – 3,43 a 59,3 % využitelnost/, ČLR /23 IP – 3,21 a 73,9 %, s 1 IP cenným/, ideodiverze /31 IP – 3,38 – 58 %, a 1 IP cenný/. Sovětská strana od nás obdržela k NATO 157 IP, ČLR 103 IP, ideodiverze 1027 IP.

Problematicy NSR, Japonska, KBSE, HNZ a mírové hnutí byly pokryty mizivým procentem celkové produkce, ačkoli naše strana předala k NSR 76 IP, k Japonsku 73 IP, ke KBSE 256 IP, k HNZ 74 IP a k mírovému hnutí 99 IP.

(♦ Archiv bezpečnostních složek, f. I. správa SNB, kr. 64, sl. 03. Originál strojopisu.)

6.

1990, po 1. únoru – Praha. Zhodnocení vzájemné spolupráce mezi Hlavní správou rozvědky SNB a Hlavní správou rozvědky KGB SSSR v oblasti výměny informací v období od 30. listopadu 1985 do 31. prosince 1989, č. j. A-0841/17-90.

Ve sledovaném období od 30. 11. 1985 do 31. 12. 1989 obdržela I. S-SNB od sovětské strany celkem 3499 informačních podkladů s kvalitou 3,42 a 66,5 % externí využitelností.

Z celkového počtu zaslaných IP byl jeden poznatek hodnocen stupněm „1“ /velmi cenný/, 154 IP stupněm „2“ /cenný/, 1716 IP stupněm „3“ /zajímavý/, 1618 IP stupněm „4“ /částečně zajímavý/. U 9-ti IP nebylo možno stanovit rozvědnou hodnotu /stupeň „5“/ a jeden poznatek byl hodnocen jako bezcenný /stupeň „6“/.

Ve stejném období I. S-SNB předala pro potřeby 1. HS VSB SSSR celkem 18 246 informačních podkladů, z toho 16 340 šifer bylo automaticky dle rozdělovníku přiděleno představitelům KGB na I. S-SNB. Z toho období od 30. 11. 1985 do 31. 12. 1986 – 5286 KC, v kalendářním roce 1987 – 3998 KC, 1988 – 3731 KC a 1989 – 3425 KC.

Strukturální pokrývání plánu informační činnosti I. S-SNB ze stany I. HS VSB SSSR

Ve sledovaném období bylo zasláno ze strany I. HS VSB SSSR k :

problematice INN – 89 IP s kvalitou 2,78 a 98,8 % externí využitelností. Z celkového počtu zaslaných podkladů bylo 25 IP hodnoceno stupněm „2“, 58 IP stupněm „3“, 6 IP stupněm „4“. Ve stejném období jsme k problematice INN předali 1. HS VSB SSSR 2117 IP;

problematice USA – 241 IP s kvalitou 3,29 a 74,6 % externí využitelností. Z celkového počtu zaslaných IP bylo 14 hodnoceno stupněm „2“, 141 IP stupněm „3“ a 86 IP stupněm „4“. Ve stejném období jsme pro potřeby 1. HS VSB SSSR předali 2168 IP;

problematice NATO – 223 IP s kvalitou 3,35 a 71,7 % externí využitelností. Z celkového počtu IP bylo 9 hodnoceno stupněm „2“, 125 IP stupněm „3“ a 89 IP stupněm „4“.

Ve stejném období jsme k problematice NATO předali 1. HS VSB SSSR 1324 IP;

problematice Japonska – 60 IP s kvalitou 3,48 a 63,3 % externí využitelností. Z celkového počtu IP byly 2 hodnoceny stupněm „2“, 27 IP stupněm „3“ a 31 IP stupněm „4“. Ve stejném období jsme pro potřeby 1. HS VSB SSSR předali 270 IP;

problematice ČLR – 213 IP s kvalitou 3,38 a 71,6 % externí využitelností. Z celkového počtu zaslaných IP bylo 6 hodnoceno stupněm „2“, 122 IP stupněm „3“, 85 IP stupněm „4“ a u 2 IP nebylo možno stanovit rozvědnou hodnotu. Ke zmíněné problematice jsme ve stejném období předali 1. HS VSB SSSR 667 IP;

problematice NSR – 107 IP s kvalitou 3,40 a 67,2 % externí využitelností. Z nich 2 IP hodnoceny stupněm „2“, 60 IP stupněm „3“ a 45 IP stupněm „4“. Ke zmíněné problematice 1. HS VSB SSSR od nás ve stejném období obdržela 477 IP;

problematice krizových oblastí – 738 IP s kvalitou 3,44 a 66,3 % externí využitelností.

Z celkového počtu 26 IP bylo hodnoceno stupněm „2“, 360 IP stupněm „3“ a 349

- IP stupněm „4“. U 3 IP nebylo možno stanovit rozvědnou hodnotu. Ve stejném období 1. HS VSB SSSR od nás obdržela 1738 IP;
- vnitřní problematice – 1218 IP s kvalitou 3,45 a 61,8 % externí využitelností. Z celkového počtu zaslaných IP byl 1 podklad hodnocen jako velmi cenný /stupněm „1“/, 46 IP stupněm „2“, 566 IP stupněm „3“ a 603 IP stupněm „4“. U 2 IP nebylo možno stanovit rozvědnou hodnotu. Ve stejném období od nás 1. HS VSB obdržela 2 581 IP;
- problematice KBSE – 36 IP s kvalitou 3,41 a 63,8 % externí využitelností. Z celkového počtu 1 IP byl hodnocen stupněm „2“, 19 IP stupněm „3“ a 16 IP stupněm „4“. Ve stejném období k problematice KBSE jsme 1. HS VSB SSSR předali 611 IP;
- problematice HNZ – 78 IP s kvalitou 3,78 a 80,7 % externí využitelností. 1 IP hodnocen stupněm „2“, 15 IP stupněm „3“ a 62 IP stupněm „4“. Od nás ke zmíněné problematice 1. HS VSB SSSR obdržela 336 IP;
- problematice mírového hnutí – 49 IP s kvalitou 3,59 a 55,1 % externí využitelností. 1 IP hodnocen stupněm „2“, 18 IP stupněm „3“ a 30 IP stupněm „4“. Od nás 1. HS VSB SSSR obdržela 350 IP;
- problematice EKON – 199 IP s kvalitou 3,37 a 67,3 % externí využitelností. Z toho 14 IP hodnoceno stupněm „2“, 98 IP stupněm „3“ a 86 IP stupněm „4“. Ve stejném období 1. HS VSB SSSR od nás obdržela 1738 IP;
- mimo úkoly bylo zasláno 65 IP s kvalitou 3,78 a 36,9 % využitelností. Z tohoto počtu 1 IP hodnocen stupněm „2“, 13 IP stupněm „3“ a 50 IP stupněm „4“. Od nás 1. HS VSB SSSR obdržela mimo úkoly plánu informační činnosti 73 IP.

Závěr:

1. HS VSB SSSR obdržela ve sledovaném období od 30. 11. 1985 do 31. 12. 1989 od I. S-SNB nesrovnatelně vyšší procento informační produkce než sama předávala. Představitelé KGB na I. S-SNB dostávali automaticky všechny informační šifry současně s operativním a studijním odborem. O způsobu využití těchto informačních šifer nebyl 17. odbor informován.

Většina produkce 1. HS VSB SSSR byla námi hodnocena jako zajímavá či částečně zajímavá, což v praxi znamenalo, že produkce od 1. HS VSB SSSR byla většina případů zpracována v materiálech souhrnnějšího charakteru. Pouze 33,8 % celkové produkce předané sovětskou stranou bylo využito buď samostatně, nebo jako nosná informace pro výstupní materiál. Ve sledovaném období bylo pro potřeby ministra FMV využito 199 IP, pro MZV 509 IP, pro MZO 131 IP, pro MNO 279 IP a pro ostatní součásti FMV 66 IP.

(♦ Archiv bezpečnostních složek, f. I. správa SNB, kr. 64, sl. 12. Originál strojopisu.)

Vedoucí funkcionáři Hlavní správy rozvědky SNB v letech 1985–1989

Karel Sochor

Karel Vodrážka-BUDÍN

Vilém Václavek-KAINAR

Jan Stehno-SKOREPA

Jindřich Nekočný-NIKODÉM

Jaroslav Souček-SLAVÍČEK